



Sempre igual

Quan davant de la perspectiva de una lluita entre l'Església i l'Estat—lluita secular—fixem amb inquietud el nostre esguard vers l'horitzó amenaçant tempesta, sempre s'ens acut pensar quins pretextos cercarà el Cèsar, per atacar la llibertat de l'Esposa de Crist, i notem sempre que momentàniament, en els principis de la lluita, la actuació es presenta confusió i veiem l'Església en actitud espectral, i disposada a defensar serenament—amb la serenitat que si més no, li pot donar la seva existència milenària—, els drets dels seus fills, i l'Estat movent-se intranquil, dictant normes i publicant decrets, a fi de comptes, quan els límits s'han ben destriat, ens trobem amb el tòpic de sempre: la seguretat de l'Estat. Sempre igual. Totes les persecucions i vexacions sofertes per l'Església, sempre han tingut la mateixa tonada; l'Església atempta contra l'Estat. Sembla estrany que després de dos mil anys, no hi hagi hagut manera de canviar el disc. Sembla encara més estrany, no obstant, que els enemics de la llibertat, o sigui els enemics del cristianisme, estiguin tan cegats per l'orgull, que es pensin cada vegada haver inventat un sistema de persecució que mai a ningú se li havia ocorregut, i que hi hagi una massa tan ignorant plena d'admiració, creient el mateix.

Per exemple, trobariem algun Estat, que voldria fer impossible la llibertat d'ensenyament, i ho posa en pràctica convençut que no fallarà el procediment ideat: no sap veure que no fa res més que continuar la tradició d'una colla de nacions, que també ho intentaven, però davant la inutilitat de llurs esforços, s'han donat per vençudes.

L'Estat podrà tenir al seu servei tota la força material imaginable, però l'Església té una arma formidable contra la qual s'estavellaran sempre tots els exèrcits i totes les màquines de guerra; és l'amor, és la caritat. La perseguiu i Ella us beneeix, la injurie i Ella us abraça amorosament, i si en mig de la lluita caieu extenuats, Ella curarà carinyosament les vostres ferides, sapiguent que un cop refet la tornareu a envestir. Quí serà capaç de resistir-se davant aquesta actitud? Ningú. Així vencé al formidable Imperi Romà. La mestressa del món, cap dels estats moderns es pot comparar amb el seu poder; era invencible per les armes, comptava les batalles per victòries, però veus aquí que un dia es presenten uns homes portant una doctrina destructora de



En la vida de les Santes Juliana i Semproniana ocupa un lloc ben destacat la presència d'aquestes en el martiri del seu mestre en la fe, Sant Cugat. Precisament aqueix acte de presència i haver elles mateixes donat sepultura al cos de l'apòstol de la Laietana, fou la prova més palesa i decisiva del cristianisme de nostres heroïnes, que fou solemnement ratificat quan foren interrogades pel pretor romà sobre les seves creences. D'aquí, sens dubte, que els inspiradors del mestre Montanya, volguessin que un dels grans quadres de l'absis de nostre temple parroquial de Santa Maria representés nostres

Santes presenciant el martiri de Sant Cugat.

Els romans que tenien un gran respecte pels morts i autoritzaven la institució legal de les Associacions que tenien per objecte la cura dels cadàvers, permetia el recolliment dels cossos dels martiritzats i facilitava llur enterrament en llocs destinats a això.

Tenint en consideració ço dit s'explica molt bé el fet de les Santes; això és, que puguessin endur-se'n el cos del mestre i ésser elles mateixes martiritzades dos dies després. En molts casos aquestes lleis romanes permeten la conservació de les relíquies, que sepultades en les catacumbes, en oratoris particulars i llocs poc freqüentats, un dia serien tretes a llum, en dies de pau i joia per a l'Església, per a consol, honor i exemple dels pobles que les posseïen.

Passem, ara, dissortadament per una època de vera persecució religiosa. Estem exposats al furor de la plebs, mal suggestionada i enganyada pels apòstols del laïcisme. Nostres festes religioses s'han de celebrar recloses en els temples. Munts de cendra i oblit cobreixen els esplèndors. Més si volem, aquesta reclosió pot originar un major i extens esperit de fe i religiositat. Potser aquesta contrarietat serà el foc que depurarà nostres festes, fonent excrecions i postissos poc adients amb el caràcter religiós i assenyat patriotisme que aquelles festes deuen servir. Potser encara tornarà a complir-se quan passi aquesta vessania laïcitzant, aquelles paraules que el mestre Terenci Thos i Codina redactà i que es llegeixen en el gremial de nostre tern: «Al remoure les cendres del passat renasqué l'amor a les Santes, a la Pàtria i a les arts. Oh Pàtria aimada».

la civilització pagana, i per tant posava a ratlla el poder omnimode i tirànic de l'Estat; i l'Estat els perseguí perquè—digué—atemptava contra la seguretat seva. Sempre igual. La victòria semblava decidida des del primer moment; a una banda l'immens poder de Roma, influència, diners, cultura, força material; a l'altre, uns quants fills del poble, sense ascendent, pobres, faltats gairebé tots ells de il·lustració—en el sentit mundà de la paraula—i dirigits per un pobre vell decrepit i estranger. Comença una batalla tan desigual. Un camp amb els múscles tívants, l'arma homicida a punt d'actuar; l'altre camp, avançant amb els braços oberts, i

cantant salms al seu Déu; i la terra es comença a regar de la sang generosa dels que cantaven; però els ulls atònits dels espectadors, veïeren a cada gota que com roselles anaven engalanant el camp, sorgien altres homes i d'altres; i aquell petit grup creixia, i els ulls ja no abarcaven la immensa multitud. que no era ja per un sol estament, sinó per totes les classes socials; pobres, rics, ignorants, savis i prínceps; i la munió avançava amb els braços oberts i cantant salms al seu Déu. Mentre al camp d'enfront, s'enxiquia, és fonia, fins a desaparèixer.

Podrà mai vencer l'odi a l'amor?
MIQUEL VILA

La lluita contra la tuberculosi a Mataró

Com s'exten aquesta malura

Sovint, massa sovint, us trobeu sobtats per la mateixa malestruga notícia: Aquell amic, aquell conegut, aquell íntim, o simplement aquell conciudadà, és també atacat per la tuberculosi. I us comenceu a donar compte que tanmateix aquesta malaltia espantosa es passeja massa a ple-ret pels nostres carrers i que viviu constantment exposat a que algun jorn s'enamori del vostre cos per fer-hi estada.

Es cosa científicament reconeguda, que la tuberculosi s'extén considerablement i en un grau elevadíssim, principalment en les grans capitals i en els nuclis industrials on es presta més a la convivència constant de molts tuberculosos. Es així mateix una evidència que la majoria dels tuberculosos ho són per contagi. Els locals d'espectacles, les fàbriques i tallers, són els principals focus del contagi. I és constantment comprovat que l'espectoració, el tossir, és el vehicle més còmode i predilecte del microbi per passar de l'interior del tuberculós a l'exterior del pre-tuberculós. Després l'alenada més insignificant és prou perquè ens engolim l'odiad microbi.

Els perills del contagi

Segons els entesos en medicina, tots portem el bacil de Koch. En el moment menys impensat, la malaltia fa via en el nostre cos. El que succeeix és que segons la fortlesa i la predisposició del cos on va a raure el microbi impertinent, fa una acció fructífera o nul·la. Altrament aquest fragell és tan estés en l'adult com en l'infant, que moltes vegades ve al món en un medi tuberculós...

La nostra passivitat en els afers de sanitat

I bé, davant l'acció maligna, aniquiladora, destructora del microbi esgotador, ¿què fem a Mataró? on segons els metges, hi ha un tan per cent molt crescut de tuberculosos? Quines mesures higièniques i anti-infeccioses hem posat a la pràctica per barrar el pas a la repugnant malaltia?

Que nosaltres sapiguem fins suara ningú s'ha preocupat seriosament d'un afer de salubritat pública tan important, exceptuant algun intent

aïllat d'actuació amb més bona voluntat que èxit. En una ciutat tan industrial, tan densa de població com la nostra, *on viuen un percentatge considerable de tuberculosos*, no s'ha posat a la pràctica cap mesura no ja restrictiva, sinó ni tan sols preventiva. Ni un sanatori, ni un pavelló, ni un dispensari, ni tan sols la vacunació preventiva s'ha dut a terme. Hem estat sempre passius. No ens hem interessat gaire per les qüestions de higiene. Hem deixat massa abandonada l'acció de sanitat. Hem preferit moltes vegades—com els infants—posar-nos un vestit nou, sense donar importància a la salut del cos feble i contagiats. No hem sapigut organitzar ni una companyia per sanejar els llocs de treball més anti-higiènics. No hem sapigut dotar-los de les més elementals condicions de salubritat.

L'inici d'una campanya contra la tuberculosi

Tot de sobte, però, hem vist com s'obria una clariana que venia a esquinçar el pessimisme d'una nul·la actuació i ens ha semblat albirar-ne uns resultats cent per cent positius.

Ens referim concretament a la campanya iniciada fa dos mesos per la benemèrita Caixa d'Estalvis, dins la seva «Obra Maternal i Infantil» establint ja d'una manera definitiva la vacunació anti-tuberculosa, com a servei de cooperació a l'Assistència Social dels Tuberculosos de la Generalitat.

La «Caixa» en inaugurar aquest nou servei sanitari que com totes les seves obres socials, tan dignes de lloança, ofereix a la ciutat tota, amb una generositat i un desinterés que fa captar-se totes les nostres simpaties apleix una de les tasques més urgents i necessàries. Cal dir tot seguit que la campanya preventiva a base d'administrar als nadons la famosa vacuna B. C. G, obtinguda pel cèlebre Professor Calmette, de Paris, que es començà a administrar el dia primer de Maig d'enguany, obtingué una bona acollida dels mataronins, puix, durant aquesta primera mesada s'aprofitaren d'aquest servei sanitari la meitat dels nascuts a Mataró. En canvi—és un xic dolorós dir-ho—en el mes de juny s'experimentà una minva en les sol·licituds la qual persisteix encara.

Creiem que la poca divulgació dels beneficis que la vacunació reporta fa possible aquest començ de retraïment tan lamentable. Sigui el que sigui, és de plànyer. La inocuïtat de la vacuna és cosa del tot comprovada. Si hom procura prevenir-se del mal, quan es produeixi el contagi, aquell no podrà fructificar. La vacuna s'administra gratuïtament i àdhuc a domicili si el nadó reuneix les condicions adequades. Perquè, doncs, no prevenir els infants d'una enfermetat tan esgarrifosa? Quasi és un remordiment de consciència el no fer-ho. Demà, quan potser ja no hi serà a temps, hom voldrà aturar-ho, i en canvi avui, en els primers 10 dies de vida de l'infant, quan encara no està infectat pel vacil virulent, hi mostra una indeferència freda i inconscient. Encara que només fos per humanisme, hom s'hauria d'imposar el deure d'aconsellar arreu aquesta vacunació, cam a mesura preventiva!

El pla anti-tuberculós

Altrament i com a continuació del pla proposat, dintre breus dies, serà inaugurat un Dispensari especial pels tuberculosos en els baixos de l'Hospital, patrocinat per el mateix organisme. L'Hospital facilitarà el local i la assistència del seu personal mèdic i infermer—aquest excel·lent personal que algu ha gosat posar en interdit—La «Caixa» per torna, subvencionarà les despeses d'instal·lació, funcionament i àdhuc les especialitats.

Per completar tota aquesta actuació anti-tuberculosa, hom s'ha decidit a habilitar la nova sala del segon pis de l'Hospital,—les obres de reforma de la qual ja han sortit a sub-

hasta—per hospitalitzar-hi exclusivament els nostres tuberculosos que ho requereixin; per dur a aquestes obres a terme, hom compta amb les 7.000 pessetes consignades en el Pressupost actual de l'Ajuntament a aquest fi, i amb tot el sobrant del Capítol d'Assistència Social del pressupost de la Caixa d'Estalvis, el qual serà destinat íntegrament cada any a la millora d'aquest servei fins a deixar completament arranjada la solució d'aquest problema sanitari.

L'última etapa d'aquest pla anti-tuberculós que s'ha traçat la Caixa d'Estalvis ha d'ésser forçosament la creació en un lloc adequat del corresponent Sanatori per la cura de repós, tan imprescindible pels malalts classificats. Sabem positivament que és criteri de la Junta de la «Caixa» treballar activament fins al complet assoliment d'aquest humaníssim propòsit,

La nostra adhesió a la campanya

Nosaltres, davant aquest magnífic pla en via de realització, per prevenir, combatre i extirpar la tuberculosi de la nostra ciutat benamada, no podem silenciar com de bell antuvi compta ja amb totes les nostres simpaties i com estem disposats a divulgar-lo minuciosament per tal de contribuir en el que ens sigui possible a que esdevingui eficaç, pràctic i positiu en profit particular dels obrers mataronins i en bé de la ciutat tota.

JESÚS SEGURA

Visió de festa

Romiatge del goig que passa i canta com fada tota encís; sento pessigolleig al cor que no m'espanta, té la gràcia sublim de joia santa; té llum del cel blavis.

I eixampla l'esperit el seu platxeri, amarat d'aquell viure tot frescor, sent la joia amarada de misteri d'estotjar doll de fe plè de dolçor.

I passa aquell esclat de gentilesa i canta la ciutat son devesall, ha deixat un estel de sa bellesa i ara canta gojosa sa grandesa amb el ritme sagrat del seu treball.

I passa la visió i el goig perdura, i canta amb nou daler aquell ric enfilall de dolça i pura il·lusió juvenil que no s'atura frisosa de plaer.

Canta, Ciutat, l'esclat de ta bellesa! ressonin tes cançons; jo admiraré l'encís de boniquesa que esberla un devesall de ta riquesa: tes gaies tradicions!

ANNA SERRA



OM S

CONFITER - REBOSTER

• Dolços

• Xampany

Vins

Licors

• Biscuits gelats

i Gelats

• Fiambres

• Descomptes en els Xampany per caixes

• TELÈFON 58

Riera 42 - Sta. Maria 30

M A T A R O



Escumós
Extra
Imperial
Royal-brut : dry

◆
Xampany de Cava de
producció Nacional.

El de més alta qualitat i a més bon preu

◆
Grans Caves naturals a Espluga de Francoli
prop l'Historic Monestir de Poblet

MAGATZEMS DE FUSTES DE TOTES MENES

de

RECTO I C.^{ia}

Carrer de Lepanto, del 77 al 105 - MATARÓ - Telèfon 135

Dipositaris exclusius de les cases

URALITA, S. A.

Plaques per a teulada - Tuberia a pressió, Sanitària DRENA i Senzilla
Dipòsits - Revestiments DEKOR i FIBROMÀRMOL

Lena S. A.

Reproduccions artístiques

Exposició i venda:

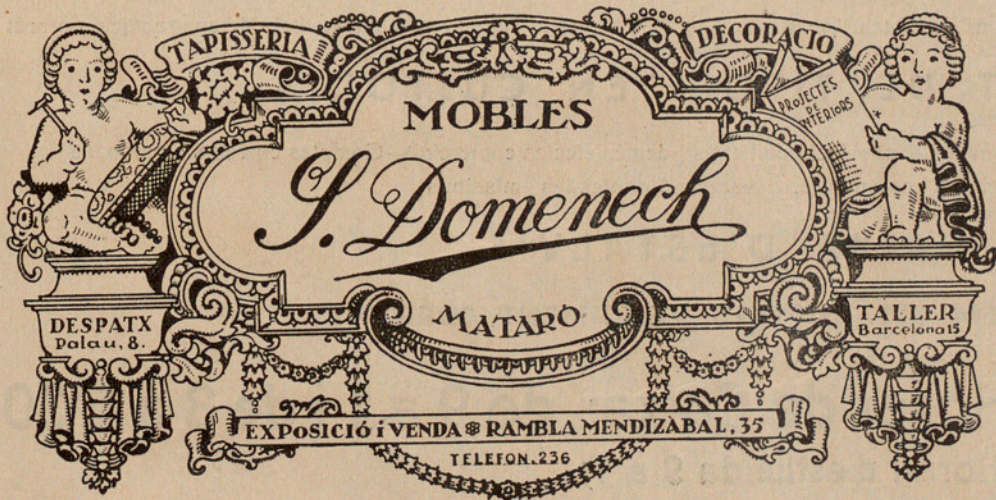
CASA ZARAGOZA - Rbla. Castelar

La Aeronàutica S. A.

Tablers contra-xapats impermeables

Marques

"AEROPLANO," i "LASA,"



Visiteu les nombroses i diverses instal·lacions d'**Habitacions Completes** que contínuament hi han disposades i que demostren als compradors una bona guia pel muntatge de les mateixes.

Sempre noves instal·lacions de **Conjunt amb làmpares,**
: catifes, stors, terres cuites, quadres, etc. :

Nuvis

No deixeu de visitar els aparadors del carrer de **Palau, 8 i 10**, en les quals instal·lacions a més del bon gust i qualitat acostumats hi va unida la **economia** en el preu.

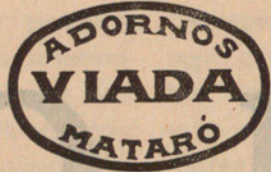
Tallers

muntats amb la més moderna maquinària per a construir tota classe de **ornamentació, mobles,** i instal·lar a la perfecció habitacions de tots els diferents estils de **decoració.**



Vda. i Fills de Joan Viada

Casa fundada en 1895



DESPATX:

Carrer Amàlia, 21 - Telèfon 354

MAGATZEMS:

Avinguda de la República (abans Ronda Alfons XII, del 98 al 104
i Torrijos, 42 al 48

Taller de Caldereria de Coure i de Ferro

EMILI SURIÀ

Churruca, 39 MATARÓ Telèfon 303

Banca Arnús

SUCCESSORA D'EVARIST ARNÚS

FUNDADA EN 1846

Casa Matriu Passatge del Rellotge, 3

BARCELONA

Casa Central: Plaça de Catalunya, 23

Sucursals: Balaguer, Berga, Cervera, Figueres, Girona, Granollers, Igualada, Lleida, Manresa, Mataró, Olot, Puigcerdà, Seu d'Urgell, Solsona, Tàrraga, Tremp i Vich

Agències: Portbou, Banyoles, Mollerusa, Artesa del Segre, Agramunt, Gironella, La Bisbal, Pobla de Segur i Pons

Sub-Agència: Calaf

Sucursal de Mataró, Apartat, 16 - Riera, 62 - Telèfon 40

Aquesta sucursal efectua totes les operacions de Banca i Borsa

Compra i venda de tota classe títols de contractació corrent

DIPOSIT DE TITOLS EN CUSTODIA

Descompte de cupons.-Canvi de monedes.-Negociació de lletres i demés efectes comercials.-Comptes corrents en moneda nacional i estrangera.-Subscripció a totes les emissions

CAIXA D'ESTALVIS

NEGOCIEM ELS CUPONS VENCIMENT CORRENT

Hores de Caixa: de 9 a 1 i de 3 a 5'30

(Horari d'estiu: de 9 a 1)

JOSEP ALBERCH I XARRIER

Sant Antoni, 70 - MATARÓ

Olis minerals, Valvolines i Grasses per a autos
Els millors Amb garanties

CASA ANGLESA

Rowe Germans Stander

Superior Xampany "Lumen"

EL MILLOR DE PRODUCCIÓ NACIONAL : : : : :
: : : : : BODEGUES BILBAINES

JOSEP VALLS

SASTRE

Abans d'encarregar el seu trajo consulti preus
a aquesta casa, on trobarà economia veritat

Figueretes, 12

MATARÓ

Un manuscrit inèdit referent a les Santes

El manuscrit que anem a comentar en aquest article, no porta escrita la data, però, per la seva forma paleogràfica i per trobar-se en altres manuscrits, un dels quals sembla escrit pel mateix historiador, podem donar-li la data aproximada de finals del segle XVII o començament del XVIII. El manuscrit que ens interessa es troba entre els documents que procedeixen de l'arxiu del monestir benedictí de Sant Cugat del Vallès, avui guardats a l'arxiu de la Corona d'Aragó, de Barcelona. Ens ve encapçalat amb el següent títol: *Diatriba De las Santas Virgenes Juliana y Semproniana. Culto, Martyrio, Patria y Reliquias en el lugar Octaviano o Monasterio de San Cucufate*. Tot ell està escrit en castellà i no hi ha la signatura del seu autor que nosaltres suposem fou el cronista del monestir de Sant Cugat. Comença de la següent forma:

Que de las Santas Virgenes Juliana, y Semproniana, o Sempronía, no se aga commemoración en los Martyriologios, que decimos antiguos; no es prueba para negar su existencia; si solo se puede inferir que sus AA. no tuvieron noticia de ellas. Y si la tuvieron, tal vez ignoraron el dia que padecieron, para colocarlas al correspondiente, segun el metodo de otros escritos; y si el supuesto argumento, amas de ser negativo. fuera de alguna eficacia, quantos Santos Martyres hubieramos de quitar, del nuevo Martyrologio Romano que despues que el gran Card. Baronio lo corrigio, esta con la autoridad Pontificia, universalmente recibido, y en uso en toda la Yglesia; Y aun no estan muchos que por las Yglesias particulares, sin contradiccion, se les da culto, y veneracion publica; Y en los Martyres, de la primitiva Yglesia (como se supone ser las nuestras Santas), basta ser AB ANTIGO tenido por tales para ser veneradas con culto publico N. SS. P. Benedict. XIV De servor. Dei beatific., lib. 1: cap. 3: Ruin. in præfat. act. Cincer. Martyr. §. 2: pag. 20.

Ex inde, patebit multos Martyres et si eorum gesta, sunt ignota, aut vitiosa; cultu tamen publico fuisse honoratos; Et merito quidem, nam et si incertum fuerit, quid singulariter fecerint; certum tamen est, eos Martyres consummatos fuisse; quod teste Ambrosio, sufficit ad computandam ipsam et in cælis gloriam, et in terris populorum venerationem.

Pues como avemos de provar que nuestras Santas fuessen martyres, no teniendo actas, ni estan en los martyrologios antiguos, Respondo con el culto, no privado sino publico que de tiempo inmemorial como martyres se le (s) da en Cataluña: con todas las circunstancias que concurren que le azen publico, AUCTORITATE ET NOMINE ECCLESIE: como nos enseña N. SS. P. tom. et lib. 2: De Serv. Dei Beatific. cap. 9: a n. 4: cap. 13: a n. 4: Y cap. 14: a n. 3. que todas se pueden aplicar, a nuestras Santas; siendo este titulo de la inmemorial, lo que los Jurisperitos llaman el mejor

del mundo: Y en esta materia está bien recibida por la Santa Sede, pues dicho N. SS. P. en d. lib. 2: cap. 23: Y cap. 24: Y en particular lo confirma en Cataluña, en §. 8: con el título de inmemorial, que aprobo al culto de San Pedro Pasqual Martyr: En §. 12: el de San Olaguer Obispo. Y confessor en el §. 20: el de Santa Maria del Socos, o Cervello: virg. en el §. 33 de San Salvador de Horta Confessor, y en el §. 40 de San Serapio Martyr. Y aun que entre estos hai tres de Martyres, siendo los demas confesores pero ninguno de la primitiva Ecclesia, pues San Olaguer que entre los nombrados reconosco el mas antiguo, es del XII siglo. De lo que se puede inferir que los catalanes aunque tengan propensa la Devocion a los Santos, y la veneracion a sus Reliquias, pero no an sido faciles en prestarles culto religioso publico por averse siempre subordinados a sus Prelados, que sin una notoria causa no lo an tolerado, aviendolos tenido en todos tiempos Doctos. Y vigilantísimos, para de tener el vulgo ignorante, que indiscretamente se anticipa; Y aveces QUAE NON OPORTET, NOS PII LUCRI GRACIA, en que es justo que en los Principios que se introducen, vayan con la mayor precaucion, y lleven su prudente celo. Lo que tenemos escrito de Nuestras Santas, es poco, los primeros que scrivieron de ellas, es el P. Domenec, venerable en birtudes. Y respetable por sus letras, que elogia el P. Dechan Biblioth. Dominic. en el Flos SS. de Cataluña die 27 Julio pag. 139; Pujad. noticioso de las cosas de Cataluña lib. 4: cap. 88: part. 1: pag. 222, que aunque catalanes. Y scriptores XVI siglo, son los dos exactos, y cinceros y solo por congeturas colocan el martyrio de las Santas en los años, 303; o, 304; que era la X persecucion de Diocleciano, y Maximiliano, que por sus Presidentes, o, legados, a fuego, y la que hizieron tanto estrago en las Iglesias

de España. lo PP. continuadores de ACTA SS. del P. Bolando, tom. 5: Julii die 22: pag. 420: las ponen entre los Santos pretermisidos de otro dia; pero tomandolas otra vez en el tom. 9 ju (li) lii pag. 430: las colocan en el dia 27: Julio. Reprobandolo Ferrario, que fué un docto General de los Servitas que en el año 1626, dio en Venecia a luz un Catalogo de los Santos, que Baronio en la Correccion del Martyrologio nuevo Romano, omitió, y en que pone Nuestras Santas en el dia 22: Julio.

Los Doctissimos PP. continuadores Acta SS. de Bolando, en el citado tom. 6: Julii pag. 430 se conforman con el P. Domenec de quien siempre hablan con grande veneracion en todas las partes que lo citan Y por consiguiendo con Pujades, en el citado lugar, que creo que no vieron, de suponer el dia del Martyrio de Nuestras Santas en 27 de Julio, que es el mismo que de tiempo inmemorial rezan de ellas en el Monasterio Octaviano, o, de San Cucufate del Valles con ritó doble del comun de las virgenes menos la oracion que es DA NOBIS QUAESUMUS DOMINE DEUS NOSTER, SANTORUM MARTYRUM JULIANÆ ET SEMPRONIANÆ PALMAS INCESSABILI. En esta solemnidad desde las primeras a las segundas visperas exponen públicamente en altar Mayor, la arca en donde estan recondidas, las reliquias de las Santas, que es cubierta de terciopelo carmesí, guarnecida con florones de plata de martillo que es bastantemente rica y primosa; y los officios Divinos a honor de las Santas, se celebran, con toda solemnidad.

Tamayo. in marty. Hispan. tom. 4: pag. 266: tambien aze mencion de dichas Santas en 27: de Julio y transcrive otra oracion propia de su rezo que saco un Breviario M. S. que creo antiguo, que como presia (sic) el dia, transcribo. DEUS QUI NOBIS, SANCTORUM HUIUS DIEI SOLEMNITATEM PRO

COMMORATIONE BEATARUM VIRGINUM, MARTYRUMQUE TUARUM JULIANÆ, ET SEMPRONIANÆ GLORIOSA PASSIONE FECISTI, ADESTO FAMILIÆ TUÆ PRÆCIBUS, ET DA UT QUANTUM FESTUM CELEBRAMUS HODIE MERITIS ET INTERCESSIONIBUS ADJUVEMUS.

En la ciudad de Mataró de tiempo inmemorial en el mesmo dia, celebran con gran concurso de puebls en la Yglesia i amas de ella la fiesta de dichas Santas en que parece que el propio dia es el expresado de 27 de Julio.

El lugar del martyrio, de dichas Santas, suponen los mismos AA. fue el del Castillo, o, lugar Octaviano en donde está erigido el Monasterio de San Cucufate; por los motivos, segun Pujades de ser aquel lugar destinado por los Presidentes por carceles comunes de aquel Pais, en donde padecio San Cucufate, a quieu dieron sepultura las Santas que tal vez fué el motivo de manifestarse Christianas, que dio la causa a sus martyrios; Y el haverse conservado en dicho lugar las Reliquias de sus Santos Cuerpos, sin saberse que existen parte de ellas en otras partes, ni tenerse noticia de alguna antecedente traslacion, a cuió dictamen se adieran Manascal, en el scrito que dice sermon del Rey Don Jaime pag. 73 Tristany Coron. Benedict. cap. 10: n. 51: Para confirmar la existencia de las reliquias de las Santas en el lugar Octaviano, que comprueban aver sido tambien el del martyrio: me valgo de la scriptura de 6: de Henero 1628: que halle en el libro de Resoluciones del dicho monasterio p: 75: que comprende otro año; en que se refiere que el Abad y monges en dicho dia publicamente y con todas las circunstancias solemnes, para sacar una reliquia del cuerpo de San Cucufate habrieron una orca de Plata, en que estaban custodiadas muchas de las Reliquias de dicho monasterio; en que hallaron un scrito en pergamino que como, es transcrito en otra parte por entero,

Fixi-s'hi bé

*La s.a. Clément Marot
Mataró*

*sa: negre oxidat brillant
blanc fixe
merceritzat suau
colors "bon teint",
amb la més gran garantia d'èxit*

solo referire, lo que contiene por el asumpto; ANNO DOMINI 1256: INVENIMUS HAS RELIQUIAS IN ALTARI VETERI SANCTI CUCUPHATIS: Y ENTRE LAS QUE SE EESIGNAN; RELIQUIÆ SANCRARUM VIRGINUM JULIANÆ ET SEMPRONIANÆ; Y como el dicho altar antiguo de Sant Cucufate fue consagrado en tiempo del Abad Oddo, Obispo Gerundense, que como consta del epitaphio de su sepulcro en Monasterio de San Cucufate murio en el año 1010; es consequente que en este tiempo, ja se tenian, y veneraban, las reliquias de nuestras Santas en el mesmo lugar: la citada scriptura del año 1628: dice que dichas reliquias de las Santas estaban separadas en dicha arca de Plata dentro unos saquillos, puestos en otra arca de Vergas, lo que me aze persuadir que ab antiguo no se conservaron en otra más noble matèria, porque en aquellas grandes invaciones de los sarracenos que de poco despues del año 714: hasta el año 1114: que padecio la laetania, o, marca Hispànica, en que esta situado el castillo Octaviano, los monges, o, christianos, que residian en aquel lugar, santo, y consagrado con la sangre de tantos martires como en el avian padecido; y Religioso por conservar sus sagradas reliquias, tubiessen más facil, la transportacion, i ocultacion; y tal vez otra materia no diese ocasion a profanar, por la avaricia, aquellas santas reliquias. De las circunstancias del martyrio de las Santas, el P. Juan Gaspar Roig, bien caracterizado, en su orden, y condecorado, con el titulo de historiador del Rei Catholico; y de los escritos a que a dexado: se conoce que fué diligentissimo, y sincero escritor, en el año 1681: imprimio en Barcelona un opusculo en octavo, con el titulo de Vida Passion y muerte de Santa (s) Juliana, y Semproniana, Sacando las noticias del P. Domenec (y) Dr. Pujadas que tengo citado; de un M. S. antiguo, que en los demas de sus obras aze grande caso, que dise fue del Dr. Buades, y del Breviario y otros monumentos antiguos del monasterio de San Cucufate. Refiriendo que la Santas fueron discipulas de San Cucufate, assistieron a su martirio, piadosas les sepultaron, y eu el mesmo lugar, y por Sentencia del mesmo Presidente, y delegado, fueron degolladas, lo que tiene toda probabilidad, por la tradicion bien dedicada en el mesmo lugar, conservadas con las Pinturas, y otras circunstancias que refiere Pujadas que se hallan en mismo lugar, y e visto en los claustros de dicho monasterio, en donde esta pintado el martyrio de la decolacion de San Cucufate assistiendo la dos Santas Virgines con laureolas; y no reparo en afirmar que dicha Pintura tiene mas de 500 años; y si es verdad que estaba en el retablo antiguo del Altar Mayor, que se saco para poner el esta (sic) este tiene más de 200 años; y aunque esto satisfacio a Tamayo d. tom. 4. Martyr. Hispan. pag. 266; para (para) formar unas actas de di-

chas Santas lo que satisficieron a los continuadores. ACTA SS del P. Boland. d. tom. 6: Julii die 27 pag. 430: y aunque estoi que no es bastante para formar unas actas a que se deba dar autoridad autentica. Pero, como todo lo contenido, es mui natural, y verissimil, y no hallo cosa que se le oponga por mi probable, ni me atrevire en contradicirlo, teniendo lugar la regla, UTI POSSIDETIS, que no es fuera de una razonable crilica; pues para perturbar esta possession; he de menester, algun documento que se le oponga, que no hallo: y estoi que las circunstancias del martyrio de las Santas son las expressadas. De la Patria y origen de l (a) s Santas, por falta de noticias, hai poca seguridad para afirmarlo, los que quieren fuessen Hermanas de San Cucufate, las suponen Africanas, para lo que no hallo, ni conjetura ni præsuncion; pues viniendo San Cucufate, de Africa para predicar a España, no es verissimil llevasse Hermanas, ni mujeres; ni leemos que los Apostoles, y otros Santos varones, que los imitaron, en peregrinaciones, y predicaciones se acompañassen con mugeres aunque de Christo S. N. lo tenemos por cierto, pero era dentro el mesmo Pais, pudiendosse decir, que mas les seguian que le acompañaban...

Continua el manuscrit fent diversos comentaris sobre la ciutat on varen néixer les Santes, creient que fou Iluro, de qual ciutat en don algunes

reduïdes notes, estenen-se en els temps de l'invasió dels moros, en la civitas fracta i en Mataró.

Referent a la ciutat on varen néixer les Santes, en aquesta ocasió ens interessa comentar el que diuen els Bolandistes. En l'Acta sanctorum (pàg. 430, Julii VI 1868 diuen que les Santes eren de la ciutat de *Barcino*: *Juliana et Semproniana virgenes ex Barcinonensi urbe oriundæ*... En altre lloc (pàg. 187. Julii VI), no diu que fossin de la ciutat Barcino, sinó de territori de Barcino. SS. *virginum et martyrum Julianæ et Sempronianæ meminit hoc die Ferraris in territorio Barcinonensi, citans ecclesie istius fabulas*... I en la pàg. 349 del mateix volum. S. *Juliana S. Semproniana Virgg. in territorio Barcinonen*. Tant si es tracta del territori com de la ciutat Barcino vol dir que no podien ésser d'Iluro. Iluro no formava part del territori de Barcino, encara que son límit no sabem fins on arribava. Les dades que tenim són prou clares per a poder afirmar que encara que, de segur, Iluro, era més petit que Barcino, era, administrativament, més independent que no es ara Mataró de Barcelona, posat que ara Mataró si no es part del municipi de Barcelona, forma part d'una entitat administrativa, la provincia, que te el nom de Barcelona i part d'altres entitats administratives (l'Audiència, la regió militar, la regió autònoma, etc.) que tenen per cap Barcelona. Malgrat això a ningú se li

ocorrerà dir que un mataroní és barceloní. Menys a les hores que no hi ha que sapiguem, cap demarcació administrativa que, tenint per cap Barcino, compregués Iluro. Podriem dir amb més propietat, que els iluronesos, eren tarragonins, ja que formaven part de la provincia i del convent jurídic de Tarragona. I tot i això seria un error el dir-ho. Iluro i Barcino, com sabem prou bé, en les poques notícies que en donen els textos són citades amb un peu d'igualtat. A més tenim la làpida ilurolesa dedicada a Luci Marci que ens parla clarament de servir augustals que de cap manera es poden suposar de Barcino.

Continua el manuscrit dient: *Pujades en el citado cap. 88: sobre ser de Barcelona, no se atrevio asegurar fuessen de esta Ciudad, però redondamente, nos dice que eran de la laetania, que le corresponde el Pais que si es de la orilla del mar del medio de Cataluña, que teniendo a poniente los cossetanos empezaba per la Ciudad de Subur, o Sabur, que a mi dictamen le corresponde un lugarillo, que se dice la Quadra de Segur, que esta sito entre las Villas de Cubellas y Torra den barra, y se extendia por el oriente a encontrar los Indigetes, que los dividia el Rio Tarmum, o Larmum que como inmediatamente situan la desolada Empurias, mas me parece que le corresponde el Rio Ter, que Tordera: pues a esse los antiguos llamaron Blandum de que se denominaron los Blandenses, y la villa de Blanes' que la hallo entre los Pueblos laietanos*...

Així com Pujades, tots els escriptors antics estan d'acord en afirmar que les Santes eren de la Laietana, i gairebé tots ells no dubten en concretar que eren de la ciutat romana Iluro, mai de Barcino. Mes encara, dits escriptors es basen principalment en la tradició, que ells ja l'anomenen antiquíssima, i en els cultes que de temps immemorial a Mataró i al Monestir de Sant Cugat del Vallès els dediquen.

Contradiu fortament l'afirmació que fan els Bolandistes, que Barcelona una ciutat que tant estima els seus Sants mai ha venerat les Santes com a filles de Barcino, ni tampoc, mai, com Santa Eulàlia, Sant Olaguer i i altres Sants fills de Barcelona els ha dedicat temples ni capelles o altars, ni tampoc cap culte particular. Unicament figuraven a l'antic altar major de la parròquia de Sant Cugat del Rec, destruït en la setmana tràgica i les veneraven com a filles d'Iluro i deixebles de Sant Cugat. Avui es troben novament reproduïdes en l'altar major de dita parròquia de Barcelona. Actualment el Montepius de les Santes Juliana i Semproniana, format pels mataronins que viuen a la capital catalana, són els qui dediquen festes especials a honor de les seves patrones, a dita parròquia de Sant Cugat del Rec. Mataró resa de les Santes amb resos i Missa propis.

En altre lloc el manuscrit continua:

ESPAÑA - S. A.

COMPañIA NACIONAL DE SEGUROS

La Junta General d'Accionistes d'Espanya, S. A., Compañia Nacional d'Assegurances

Al domicili social, Av. d'Eduard Dato, 8 (Madrid), ha tingut lloc la celebració de la Junta general ordinària d'accionistes de la referida important Compañia d'Assegurances. Es donà compte als senyors Accionistes de la Memòria i Balanç corresponents al passat any 1952, cinquè exercici social, els resultats del qual no poden ésser més brillants i satisfactoris, segons es desprèn de les xifres que reflecteixen la marxa del negoci durant l'any i la situació de la Societat al terme de l'exercici, xifres entre les quals ressalten les següents:

Les assegurances sobre la vida emeses durant l'any 1952 han estat 2,258, per 42.104,982 pessetes de capitals assegurats, més 1,501 pòlisses d'assegurances complementàries d'Invalidesa i Accidents, per 1.842,845 pessetes de rendes anuals d'invalidesa i 11.892,405 pessetes de capitals garantits per al cas de mort per accident.

Els capitals assegurats en vigor al final de l'exercici, pugen a 6,295 pòlisses, per 124.669,860 pessetes; les reserves tècniques corresponents s'eleva a 7.927,748'15 pessetes, i les reserves lliures a 1.565,431'86 pessetes.

El total actiu de la Societat al final de 1952, puja a 19,059,706'96 pessetes, i el passiu puja (exclusió feta dels fons especialment pertanyents als accionistes) a la suma de 12.550,836'10 pessetes, la qual cosa significa que l'actiu cobreix, no ja el 100 per 100, del valor que seria tècnicament suficient, sinó més del 150 per 100 del valor de la totalitat de les obligacions de la Compañia, Proporcio de cobertura veritablement elevada.

L'excedent o benefici brut del Balanç corresponent a l'any 1952, ha estat de 511.124'62 pessetes, contra 225,081'78 pessetes de l'any anterior, i ha estat repartit a les accions ordinàries un dividend equivalent al 7 per 100 del valor desemborsat de les referides accions.

Foren aprovats per la Junta, per unanimitat, tots els acords proposats pel Consell, entre els quals figurava la distribució de l'excedent (portant una part considerable d'aquest—més d'un 55 per 100—al fons per a fluctuació de valors, i abonant amb càrrec a la resta del dividend assenyalat a les accions) i la relació dels consellers senyors D. Juli Collado, D. Josep Chávarri i D. Ricard Torres Reina.

El president, senyor Comte de Limpas, pronuncià un eloqüentíssim discurs, que fou escoltat per la Junta amb mostres de viva satisfacció, en el qual féu ressaltar el progrés extraordinari assolit per la Compañia durant el primer quinquenni de la seva vida social fent referència als continus atacs que amb tota mena de males arts determinats elements competidors realitzen contra la Societat sense interrupció envejosos de l'èxit sense precedents assolit per la Compañia i de l'estimació cada vegada més gran de què a tot arreu és objecte, per la serietat absoluta dels seus procediments i la seva correcta actuació en tots els ordres.

Acabà la Junta acordant per aclamació un expressiu vot de gràcies al Consell d'Administració, a la Direcció general i al personal gestor, mege i administratiu de la Compañia, per l'èxit assolit en el cinquè exercici social.

AGENT PER MATARÓ I COMARCA:

J. Oriol Tuñí Bordalba - c. Sant Antoni, 40

RELOTGERIA

JOIERIA - ÓPTICA **ROURE**

ARGENTERIA

Tintoreria Ballbé

Baixada Estanislau Figueras, 9

Aquesta casa no té sucursal

RESTAURANT DE L'ESTACIÓ

VDA. DE J. NONELL

Telèfon 96

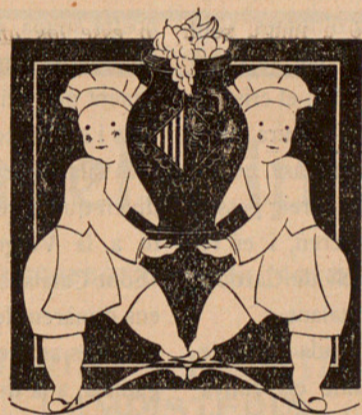
MATARÓ

CONFITERIA I PASTISSERIA

ENRIC MIRACLE

VINS - LICORS - XAMPANYS

DESCOMPTES ESPECIALS EN CAIXES



EXTENS ASSORTIT EN BOMBONS

RIERA, 54-BIS

TELÉF. 54

MATARÓ



Mutua General de Seguros

► Fundada en 1907 ◀

Accidents del treball i del mar
Enfermetat, maternitat i mort - Incendis

Domicili social:

Balmes, 17 i 19-Barcelona-Tel. 20755

Clínica: Temple, 5 - Badalona

Edificis de la seva propietat



DELEGAT A MATARÓ:

FRANCESC COBO

St. Francesc d'Assís, 12

FÀBRICA DE CORDILLERIA EN CÀNEM, COTÓ I PITES

Pianos i Cordons en banc i colors : Fils de cànem de totes classes
Fils de sisal, jute i Pita : Trens i Estopades : Especialitat en
Cordills per a la indústria : Teixits de jute per a embalatge
: ESPARDENYERIA I CALÇAT DE TOTES CLASSES :

VIDUA D'A. XIMENES I SALA

SANT ANTONI, 23

DANIS SASTRE

REBUDES LES NOVETATS
Tall modern. : Preus reduïts.

Sant Francesc d'Assís número 14

POMPES FUNEBRES LA SEPULCRAL



EL MILLOR I MÉS ECONÓMIC
SERVEI FUNERARI

Mossèn Jacinte Verdaguer, 1 i 12
Sant Benet, 24

Telèfon 111

El P. Roig en el citado Opúsculo, inserta una carta que en el año 1681 escribió al Dr. Partella Rector de Mataró, en que entiendo probar que la Patria de Nuestras Santas fué la antigua Betulo. (Notem que antigament es va confondre molt la ciutat romana Iluro amb Betulo i Blanda, cosa que avui ens han aclarit les modernes descobertes arqueològiques). Siendo de sentir que era en el mesmo lugar que oi esta edificada la Ciudad de Mataró, para probarlo se vale de un libro M. S. del año 1420 : por el Dr. Boada pro. y Rector de la villa de Blanes obispado de Gerona que del cap. 5 : refiere sus palabras, que de catalan antigo, vertire en castellano, MIENTRAS ESSAS CRUELDADDES SE AZIAN EN GERONA, I OTROS LUGARES DE ESTA COMARCA, DEBEIS SABER, QUE EN BARCELONA EL FEROS «DECIANO, DERRAMABA MUCHA SÁNGAE CHRISTIANA, Y EN GRAVES TORMENTOS HIZO MORIR, A LA MUI NOBLE Y DE MUCHA EXCELENCIA A LA BEVENTURADA S^a EULALIA, HIJA DE LA MESMA CIUDAD, Y OTRA BENDITA VIRGEN NOMBRADA JULIA (a Julia comunamente azen, comparadera, y alumna de S.^a Eulalia de Emerida) QUE LE AZIA COMPANIA, EN UNA CASA DE CAMPO DE SU PADRE EN BARCELONA. Observem que aquesta traducció està treta del «Llibre de Feyts d'Armes de Catalunya» de Bernat Boades, d'on nosaltres capiem el tros que continua la part que l'autor del manuscrit ha traduït... «e a un bon monsenyer apellat Feliu, qui'n fo mestre e ensenyador de les beneytes verges desús dites; e a monsenyer Sant Colgat, frare de monsenyer sant Feliu; e dues altres santes verges naturals de Ciutat Treta, de prop Barcelona, apellades per lur nom Juliana e Semproniana. E les beneytes relíquies de lurs beneyts còssors són en lo monastir de sant Colgat del Vallés, qui antigament s'apellave Castrum Octaviani, hont he legida lur història en un lixonari de gran antiquitat, qui sta al cor de de la sgleya d'aquell»...

En altre lloc diu el manuscrit... Ser las Santas discipulas de San Cucufate y aver padecido pocos dias después, a, en la mesma persecucion martyrio, me aze acuerdo; lo que refieren los P. P. del comentario de las actas de San Cucufate, n.º 5 : y tambien hallo. hallo en la liturgia Hispan. Gothic. del Ven. y Eminentissimo Card. Thomasio pm. et p. 1. pag.... leersse en el Calendario de dicho Rito, que si decimos mozarabico; SANCTI CUCUFHATS ET COMITUM pudieron entender por compañeras a nuestras Santas, por poderseles verificar, esta circunstancia; y en el mesmo sentir que fuessen las dichas Santas del lugar en que si existe la ciudad de Mataro, es el senador de Cataluña Tristany Corona Benedictiu. Cap. 10 : n. 50 : y algunas otras que cita:

En la Ciudad de Mataro, se tiene esto por constante tradicion; en la Iglesia Moyor les tienen altar erigido, venerandolas como compatricias,

Som catalans!!

Cantaven fa pocs dies en una fonda d'aquesta ciutat uns xicots de l'Orfeó del Patronat de Cultura de Cardona, que vingué d'excursió ací.

Cantaven «Som Catalans» i ressonaven llurs veus com un eco impressionant que excitava necessàriament la imaginació de tot català que tingué una educació racial.

Del que cantaven, el qui subscriu aquest treball descriptiu, no en sap res, però aquells homes, molts d'ells joves del continent català, nascuts a Cardona, tan catalans com els que hem nascut a la comarca de Vic; amb forta emoció cantaven a cada estrofa «Som Catalans», i aquest so i ressó em recorda la munió de tortures, vexacions, injúries i ofenses que els catalans tots hem sofert de part de la borbònica Castella, i em consolà aquell jovent, que repetia més fort, cantant encara «¡Som Catalans!». Renixerem, serem forts; tant els cantelluts continentals, com els del temperament suau nascut ací, a la costa oriental catalana.

Vàreig veure, sentint cantar «Som catalans» per l'Orfeó del Cardoner, el Bac de Roda amb dos més, penjats en les Rambles de les Davalades de Vic; els últims defensors de la Pàtria enforcats pel primer Borbó,

con una particular devocion, solemnizando sus fiestas en 27, de Julio, como he dicho; a algunas mugeres se les da en la pila. y llevan el nombre de dichas Santas, lo que es muy común en esta Ciudad, es raro en otras partes del Peis; y aun calle hai que particularmente las solemnizan, por estar en concepto que son de aquel Barrio:

De todas estas noticias: se podra por el lector azer un prudencial juicio: pues mi intento no es descidir, lo que por la antiguedad, del tiempo es tan obscuro, y faltan enteramente la luz, para noticias, ma l individuales, como algunos desean pues no es mi genio, complaeer, con imposturas; o, que no tengan algun genero de probabilidad.

Per acabar, fem constar que, així de les Santes Juliana i Semp. oniana filles de la ciutat romana Iluro i patrones de Mataró, com de Sant Cugat, Santa Eulàlia, Sant Sever, Sant Medí i altres Sants del primer temps del cristianisme, que de temps antiquíssims Catalunya festeja solemnement, no hi han actes fidedignes de la llur vida, per això és que gairebé tot el que d'ells avui en sabem ens vé únicament contat per la tradició, molt antiga i ininterrompuda, degut a aquesta manca de documents històrics tenim de posar crèdit en la tradició, ja que aquesta sempre sol tenir un fonament històric, un fet que la motiva, i la que fa referència als nostres Sants ens vé acceptada pels historiadors medievals i per l'Església.

MARÍA RIBAS I BERTRAN

perquè defensaven els nostres costums, furs i drets, i sobre tot la nostra parla, que és la nostra ànima. Mentrestant ells repetien l'encís de «Som catalans», i jo ja no podia plorar de l'alegría que em produïa aquell entusiasme juvenil, del reneixament de la Pàtria un dia quasi moribunda.

Vegí també, en visió, la tortura dels nens catalans a l'escola tiranitzats per l'ensenyament amb una llengua estrangera, un set-anyé, que al seu davant hi tenia un mestre bo castellà, sofrint tots dos la gran tortura, el mestre amargament trist i el nen estava astorat, Patien tots, estaven adolorits! I en aquell moment sorgiren les veus dels cantaires del Patronat, els quals repetien «Som catalans» i vegí la redempció dels torturats, dels nens catalans i del pedagog de Castella.

Oh aleshores! Vaig recordar-me del gran llibre «El Criterio» de Balmes, llibre de filosofia popular sobirana; ah quant hauria guanyat en matització, emoció i literàriament si hagués estat escrit en la llengua en que va ésser concebut. La dominació dels Borbons havia produït la crisi de la Pàtria, però com que no paraven de cantar, el «Som catalans» ho omplia tot i gosàvem esperançat el reneixament de la Catalunya postergada.

I com seguïem el seu cant, vaig veure l'Hospital Civil de Mataró, i vegí a dues monges; l'una l'encarregada de cuidar la sala d'homes «cap cuidado negligit; sinó que superant l'humà, aconseguia, i tot, el cristià»; l'altre, em salvà d'una segura mort, ajudada pel capellà de la casa, quatre hores d'indicis de vida vàreig passar, segons els tècnics digueren, i en recordar tal cosa sento els de Cardona que refilaven «Som catalans».

La primera monja cada tarda resava el Sant Rosari amb els convalsents i un dia a soles li vaig dir: ¡I què és estrany que essent vos germana, filla de Mataró, dieu de tu a la Mare de Déu com ho feu resant

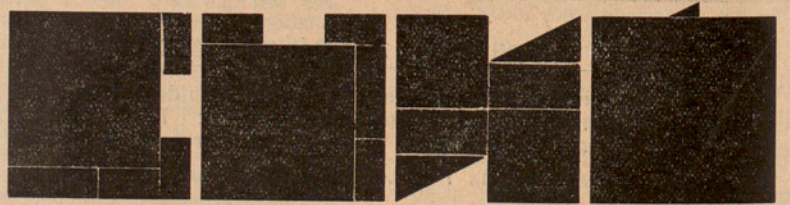
en castellà.... Restà un moment callada i em contestà: Ens hi obliga el govern de Madrid, castellà. La màxima tortura dels catalans cristians romans és en el reso parlar de tu a la Dona més plena de gràcia i poder, i jo, petit català, protesto amb tota l'ànima que certs catalans que es creuen educats, «super homes», diguin en resar de tu a la Verge; si els catalans, no descatsats, diem a la nostra mare de Vos, perquè no hem d'anomenar a la Mare de Déu, que és el plural dels plurals, dient-li de Vos? i compreguí en aquell moment el gran disgust de tots els catalans romans, el seu gran disgust i dolor; però els salats de Cardona cantaven fort «¡Som catalans!» i l'honoren resant i enraonant-li de Vos.

Perdoneu, si, germans catalans, generosament totes les tiranies, ofenses, perjudicis econòmics que ens hagin a Catalunya fet els de l'altra ribera de l'Ebre; però que hagin obtingut que el gran Balmes hagi escrit en castellà el seu superior llibre de totes les èpoques, etern humanament, que hagin aconseguit que els que ara tenim set decenes d'anys, escriguem el castellà harmònic, amb perfecta ortografia, però sense ànima, i en canvi en escriure el català espontàniament amb ànima, no hi hagi ortografia, i haver aconseguit tiranicament de fer-nos dir a l'escola de tu a la Mare de Déu, tan plena de plurals.

Rebel'lem-nos, la llengua que és la nostra ànima, em cridà, diem-me ensem rebel'lem-nos; però jo oí el refilament per última volta dels cantelluts i salats, com jo de cantelluts i més salats que jo, cantaven molt fort. diuen que diuen, que jamai diran de tu a la Verge, sinó que cantaran «Som Catalans» s'aproparen a mi, i ens donàrem les mans, els de Cardoda salats, amb el de Vic, terra de llonganissa, a la dolça ciutat de Mataró de la costa oriental catalana, i ens diguérem «Som Catalans» ¡Reneixem!

LLUIS FALGUERAS

SASTRERIA



Gèneres novetat i COM
SEMPRE ACURADA CONFECCIÓ

Prat de la Riba, 4

Mataró

Llegiu cada dia el

Diari de Mataró

**TINTORERIA - BLANQUEIG - MER-
CERITZATS - VAPORATS I PERXATS**

Fills de Llorenç Llinàs

CASA FUNDADA EN 1879



FÀBRICA I DESPATX:

LLULL I FRA LLUÍS DE LLEÓ - TELÉFON 44

Mataró

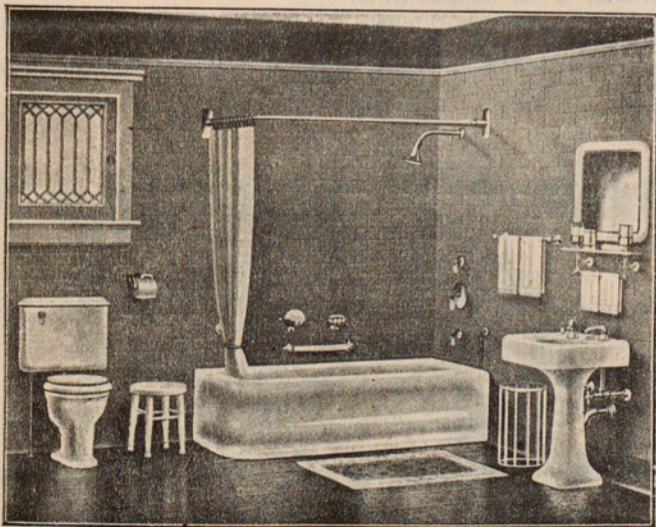
Manuel Murlans

Successor de Joan Morera

**LLAUNERIA ELECTRICITAT
LAMPISTERIA**

Instal·lacions sanitàries - Aigua - Calefacció
i Termos - Dipòsit de vidres

Casa fundada en 1823



Palau, 27 - Tel. 335 - E. Granados, 18

Mataró



CIUTADANS:

Si voleu vestir amb elegància i amb gran economia en el preu feu els vostres encàrrecs a la **SASTRERIA «LA CIUTAT DE LONDRES»**, Riera, n.º 18. Com també tenim un grandíol assortit en trajos per a home i nen en models dels més moderns i amb uns preus com mai heu vist; visiteu els nostres aparadors i us en convencereu. - Aquesta Casa sempre és i serà la mateixa: més barata que ningú; coneguda ja arreu de Catalunya amb el nom de

EL REI DE LA BARATURA

RIERA, N.º 18 (Enfront el Carrer Nou)

El vestit de Festa Major

Era un poble blanc al costat de la mar blava. Feien de bon veure les blanques cases de vermella teulada al batent del sol. I la mar, quieta, blava, que mansament besava els peus del poble i gronxava mandrosament les barques quan tornaven amb el ventre ple d'aquell peix lluent i bellugadís que feia la riquesa d'aquell poble de blanques cases de teulada vermelles.

I la vida era plàcida en el poblet. Al matí, en despuntar el dia, eixien els pescadors cap a la mar, amb les barques pintades de colors virolats, duent una cançó a flor de llavi per tal de treure l'ensunyament que encara els cloïa la parpella en aquella hora matinera. A terra quedaven els vells, les dones i alguna criatura, massa petita per anar a la mar amb el pare. Els vells passaven les hores mortes al café del Titus a contar les fetes d'un temporal que els havia arribat algun ésser volgut. Les dones a la llar i a la platja, a repassar les xarxes i a garlar dels vicis del marit i dels defectes de la veïna les que no podien parlar d'aquell pescador jove de cara colrada que el diumenge en sortint de Missa...

Ara, a mitjans d'estiu, el poble era més animat. Les converses dels vells, de les noies i de les mares i fins i tot dels que eren allà lluny a cercar el nostre pa de cada dia, eren totes iguals: s'apropava la Festa Major i aquell any la farien grossa. No se'n riurien els del poble veí com l'any passat, ni haurien de tornar-se'n desil·lusionats els forasters que els anirien a visitar. La tenien de fer ben grossa!

Les noies ja es començaven a enllestir els vestits i en llurs converses no s'hi sentien més que robes, fils i agulles. Dins la pensa de totes bullia la idea de que el seu seria el millor i el que més elogis s'enduria. Per això, malgrat les explicacions que es donaven, totes callaven, quan menys la longitud de les mànegues.

La menys reservada en aquest sentit era, potser, la Núria. Ella, des de que alguns anys abans havia quedat òrfena no n'havia estrenat cap de vestit de Festa Major. Els oncles que l'havien recollida no tenien gaires cabals i un vestit així, per senzill que fos en costava masses. No té res de estrany, doncs, que aquest any expliqués a tothom que, amb el que havia pogut estalviar-se del que li donaven a cà l'Antònia, l'única modista del poble, es faria un vestit per la festa i que seria blau amb cintes blanques i que ja havia vist una tela, no gaire cara, que li agradava i encara no es descuidava mai d'afegir que seria el més bonic de tots.

I allà dins del caparró eixerit, amb dos ulls bellugadissos i lluminosos com el cel sense núvols, amb el nas petit una mica girat a les estrelles, amb una boca que potser havia crescut una mica massa de tant de riure, ja estava el vestit enllestit del tot. I ja es veia ella lluint-lo al matí per anar a Ofici i a les ballades de la plaça i a la tarda a l'envelat. Ah, Allí, allí seria el seu goig. Hi seria En Lluís, aquell tan desimbolt que parlava tan bé. Hi seria En Jaume, un mica sorrut però simpàtic, al cap i a la fi. Tampoc i



mancaria n'Ejoan ni l'Anton, aquell tan ros i pigat. Però entre tots, entre tots, el que més li plaïa que hi fos, el que més clar es destacava en aquells somnis desperts, era En Rafael, Era bon xic tímit aquell noi però, era tan simpàtic!

En aquests últims dies, quantes estones havia passades donant voltes i més voltes a la tarda de sarau! Veia a tots aquells nois que, havien deixat per un parell de dies la calça blava per aquells vestits un xic encarcerats com anaven al seu entorn a dir-li galanies. Les altres, en els somnis, no comptaven! Era ella, ella sola la que s'enduia l'atenció de tots. Totes les mirades per ella. Totes les paraules per ella, tots els pensaments per ella! I es sentia feliç encara que en despertar, a un crit de la tia, perquè s'encantava amb qualque treball, sabés que tot allò era una quimera i que era tan impossible com abastar la lluna amb la mà.

Però li era tan necessari somniar! Era per ella com el bàlsam amb que tapava les esquerdes de les desil·lusions. No es que passés una vida gaire trista, però tampoc la passava gaire envejable. Quan morí el seu pare, en un d'aquells temporals que deixen fonda petjada, tingué d'anar a viure a casa de la germana de la seva mare.

No eren mala gent els oncles. Però eren pobres. La tia guanyava quelcom repassant xarxes a la platja. L'oncle... l'oncle sortia en mar quan podia, deia ell, quan volia, deien els altres. La major part del temps se'l passava a la taberna-café d'En Titus per matar l'estona i sentir les històries dels avis, deia ell, per veure un vas darrera l'altre, deien els altres, quan no era per jugar-se els quatre quartos que, dels pocs jornals que feia, escamotejava a la muller.

Quan ella hi arribà l'oncle arrufà el nas perquè deia que amb el poc que guanyaven només faltava que hi anés un altre a menjar. Núria els digué que ella ja s'avenia a treballar. No era pas una criatura. Ja tenia els seus quinze anys. Podia anar amb la tia a repassar xarxes, que no seria pas la primera vegada, doncs ja havia repassat les del seu pare.

Mes tard, anava a estones a cà l'Antònia, la modista, a aprendre de cosir i com que s'hi va aficionar i ho feia bé, l'Antònia se la quedà d'aprenenta perquè ella ja començava a fer-se vella i no podia atendre a tot.

Fou dels diners que li donaven a cà l'Antònia, dels que, amb consentiment de la tia, se'n reservava una part amb els que pensà fer-se un vestit de Festa Major. I des de que

ho decidí no para de donar voltes pel sarau. Ella des de que morí el seu pare no n'havia estrenat cap de vestit bonic. Per això es comprén que en veure que se n'anava a fer un i que seria al seu gust, li agafés una alegria tan gran, tot i que no li havia fet tristesa el tenir de veure com els vestits nous se'ls posaven les altres. Sempre s'havia pres les coses amb un somriure quan no amb una fresca rialla, perquè per ella el millor de tot era el moment.

Asseguda al portal amb una malla als dits estava absorvida per un d'aquells somnis daurats que la isolaven de tot el que l'envoltava. Aquella tarda aniria amb la tia a comprar el vestit. Faltaven encara alguns dies per la Festa però ella volia tenir-lo llest del tot i sense presses a darrera hora.

La veu de l'oncle la retornà a la realitat:

—On és la tia?

Després de l'ensurt ella respongué:

—Es a la platja.

—Et voldria parlar—feu l'oncle.

—Vos direu, oncle.

—Es que... no sé com dir-t'ho. Tu hi estàs bé amb nosaltres, no fa?

—Molt bé. Hi estic perfectament bé i a vos, tant com a la tia ho dec.

—Bé, m'agrada que siguis agrada.

L'oncle parlava lentament: no sabia treure's les paraules de la boca. Volia demanar quelcom i no s'atrevia. Núria no -e n'adonava pas. Tenia el vestit tan a la vora! Per fi l'oncle es decidí:

—T'he de demanar una cosa,—digué amb veu mig entelada,—voldria que... Tu tens diners teus, oi?

—Sí, oncle. són per comprar-me un vestit.

—Si ja veig... et fa molta il·lusió això del vestit. Ja me n'ha parlat la teva tia.

No sabia com acabar.

—Me'ls tindries de donar aquests diners, els necessito!—digué a l'últim gairebé a cau d'orella de Núria.

—Oncle, vós? Perquè no els demaneu a la tia?

—Es que... no vull que ho sàpiga. els he perdut a càl Titus i tinc de tornar-los. A més, la tia tampoc en té.

Núria se'l mirà esverada. L'oncle,

amb el cap baix, semblava que esperés un càstig. A Núria li feu llàstima. No obstant, però, volgué rebel·lar-se: no, no, ella no volia donar aquells diners, no volia donar el seu vestit de Festa Major, la Missa, l'envelat, els seus somnis... Anava a contestar negant-se rodonament, quan el seu oncle afegí:

—Ja veus, nosaltres t'hem recollit i ara que et demano un favor...

Sí, tanmateix tenia raó. Ella no era ningú. Tot, tot ho devia als oncles. No podia negar un favor a qui l'havia protegida, mal fos a contra-cor.

Lentament s'aixecà i anà a cercar els pobres cabals que tenia guardats a la seva cambra blanca. En el moment d'agafar-los encara tingué una espurna de rebel·lió. Aquells diners servirien per ajudar el vici de l'oncle. No, no els hi donaria! Però després pensà que, si no d'ella, d'un lloc o altre els tenia de treure. I llavors encara seria pitjor perquè la tia podria enterar-se'n i endur-se'n un fort disgust. Ella en canvi podia fer-li prometre que no tornaria a jugar.

Per no pensar-s'hi més agafà el mocador on els tenia lligats i fugí, més que sortí, de la cambra cap a la porta. Allí l'esperava l'oncle amb mirada impacient. Ella abans d'allargar-li els diners advertí:

—Meu de prometre que no jugareu més!

—Sí, sí. Tot t'ho prometo,—feu ell nerviosament.

Ella li dona els diners, mocador i tot, i l'oncle marxà amb el pas més viu que els anys li permetien, els ulls lluents, la satisfacció al rostre...

Pel magí de Núria passà l'idea de que havia estat enganyada i es sentí sola, isolada de tot i de tothom. Al seu entorn tot marxava. Adeu vestit blau de cintes blanques, adeu sarau. Adeu Lluís garlaire, Jaume sorrut, Joan, Anton. Adeu Rafael... Tot tot marxava. Sols ella quedava sense il·lusions, sense ganes de riure.

Quan vingué la tia ella mateixa, fent el cor fort, l'anà a trobar:

—No sabeu tia? He pensat no fer-me el vestit.

I sortí corrent cap a la platja perquè la tia no la veïés plorar. Aquell any tampoc tindria vestit de Festa Major.

TOMÁS TRILLA I DURAN



Confiteria "LA CONFIANZA," de

◆ JOSEP TORRENT ◆

Extens assortit en Dolços, Caramels, Bombons, Vins, Xampanyes, Licors - PREUS REDUITS

Sant Cristòfor, 4 (Plaça Xica)

MATARÓ

Francesc Camp

Recader de Mataró a Barcelona en AUTO-CAMIÓ

Mataró: Carrer d'En Palau, 24 - Telèfon 106

BARCELONA: Arolas, 3; Petxina, 5 i Plaça Comercial, 10. Centre de Recaders (Davant del Mercat Central)-Tel. 16.682

Jaume Colominas Vives

Contractista d'Obres

Encàrrecs:
Francesc Macià, 9
Montserrat, 38

Mataró

QUEVIURES PERFUMERIA PRODUCTES FOTOGRAFICS

TREBALLS DE LABORATORI
LLOGUER de PELLICULES PATHE BABY
PATHE - XID i SUPER BABY

interessant secció d'aparells d'ocasió

DROGUES COLONIALS

RIERA, 39

PUJOL, 1



TELEFON

165

DIPOSITARI DE:

SUC-SOL taronjada natural **LLET SILA**

MAGNOL refresc efervescent

Cafè-Bar "Dimas"

Instal·lat a la Platja

Peix a la marinesca : Cafè i Licors de les millors marques : Refrescs

Obert dia i nit

Joan Carrés i Castellà

Perruquer per a senyores

Rambla Mendizàbal, 22. pral.

Mataró

PER LA SEVA QUALITAT I PEL SEU PREU S'IMPOSA EL FAMÓS

EXTRA BOSCH ● EL MILLOR DELS ◆ XAMPANYS ◆

Marca propietat de la CASA JOAN BOSCH - Santa Maria, 11 - Mataró

The Times

(El Temps)

Reportatge ultravioleta

Les hores que passen descalces per no fer remor... - GAZIEL.
Time is money. - MR. SAM.



Pròleg

No us penseu, estimats amics i cor-religionaris, que en posar aquests mots en anglès, «The Times», ho hagi fet per a donar-me importància. Heu de saber que si bé són el títol d'un diari de Londres (Gran Bretanya) serveixen igualment per a expressar el temps, aquesta cosa que s'esmuny intangible sense que encara ni Mussolini, ni Stalin, ni Hitler hagin pogut inventar res per a determinar-lo. Els que escrivim diem sovint —per dir alguna cosa que expressi la idea de rapidesa— que el temps vola. Ah, si senyors, el temps, més ben dit, el Temps, vola! I passa, passa fins que desapareix. El Temps és tan vell com l'Univers. Potser per això els pintors i dibuixants ens el presenten com un home corbat, de barba blanca. I a més, els que se les donen d'haver saludat la Mitologia l'anomenen Chronos. Quin element més element és el Temps! I encara hi ha qui li canta cançons banals com aquella de

Ai, quin temps que fa,
plou i neva, etc.!

igual que si cantés allò tan plebeu de l'escarabat bum, bum.

Suposem, però, que un dia un Dr. Freud o un Sherlock Holmes haguessin inventat un altre temps i el possessin en circulació. Què passaria? Que tothom voldria el Temps nou, perquè seria jove i bell com un Apol i aleshores, si es verificaven unes eleccions o un plebiscit tindriem

un 14 d'abril que anorrearia el conegut home de la barba d'argent. Mentre després el Temps nou no es desentenys i es desinfilés ràpidament tot aniria bé. Creieu, però, que seria possible conservar gaire les essències del Temps nou? Ací ja no hi ha res possible ni impossible. S'han de trencar motllos i els trenquem com si tal cosa. Després ja els pagarem, els motllos trencats. I vindria que els Temps farien una conxorxa i ens quedaríem contents i enganyats. No hi ha com situar-se «al marge dels fets» i contemplar els esdeveniments amb la mateixa indiferència petrificada d'un esfinx. Que passa el Temps? Que passi! Que vé el Dr. Einstein, distingit matemàtic ex-alemany i ens presenta uns quants jocs malabars sobre la relativitat? Millor! La qüestió és passar l'estona, és a dir, matar el Temps. I qui dia passa, any empeny, lema que ha cristallitzat des de l'acreditada «noche de los tiempos»—veieu com ja aleshores se'n parlava de més d'un?—en els cubells de la política espanyola de tots els règims.

Heu sentit a parlar dels «imponderables»? Es una parauleta que ha fet fortuna. Els tècnics, els financers, els economistes, els polítics que es passen la vida als «sleepings» per a anar d'una conferència a l'altra, varen inventar-la i l'aplicaren per designar tot allò que no entenien. Adhuc el nostre dictador va emprar-la alguna vegada, amb el qual demostrà que no era tan negat com feien córrer. L'im-

ponderable és quelcom així com les merengues o una tona de fum. Ningú no n'ha vist cap encara, però s'assegura que existeixen i fan sentir llur efectes quan menys es pensa.

Algú volia classificar el Temps entre els imponderables i per a fer-lo quedar malament vingué un inventor i inventà el rellotge. Ja està! Ja tenim el Temps venut a canes com la pega dolça o a patricons com el xarop de poncem. I des d'aleshores els rellotges s'han multiplicat i àdhuc hi ha qui en porta a la butxaca o al braç com si, tanmateix haguessin empresonat el Temps. Quina pretensió!

La següent relació és còpia d'un manuscrit que he trobat fa pocs dies en el sot d'un arbre de la Riera. Com veureu, el Temps hi juga el seu paper. *Time is money*: El temps és or. I tal! En el transcurs d'uns mesos, unes xifres—millor dit, unes pessetes, *money*—que eren positives esdevenen negatives. I àdhuc l'or, per un procediment d'alquímia a l'inversa, esdevé llautó. Malabarismes estupefaents propis de grans economistes! I no hi ha més: són així les coses...

Capítol I

The Times

Recordava vagament que me n'havia anat al llit molt cansat i molt tard. Havia estat escrivint un treball que tenia de presentar a la Conferència Econòmica de Londres per a fer quedar bé els europeus davant les terribles escomeses dels emissaris de Roosevelt. Abans vaig empassar-me d'una tirada les teories de Francis Delaisi sobre les divisions racionals d'Europa i que tan cofois ens havien posat l'any 1930, quan llegírem que Barcelona la situaven a l'Europa viva, els dos volums de Dmitri Navatxine apareguts a primers de l'any actual sobre la crisi i l'Europa econòmica, i encara m'havia quedat humor per a llegir amb molt de gust l'assaig de Nicolau M.^a Rubió sobre «El Litoral català en un conflicte mediterrani». No esmentaré la lectura intermitja de «El Compromís de Casp» del P. Miquel d'Esplugues, perquè a Londres ja en tenen altres de compromisos, ni la de la «Divisió territorial de Ca-

talunya» acabada de pastar, per no complicar més la qüestió.

Londres... Londres... Londres... Aquest nom martellejava el meu cervell com el crit d'una estació de ràdiotelegrafia. Londres... Londres... Londres... Piccadilly Street, Trafalgar Square, el Tàmesi, el Parlament amb el seu rellotge... Ah, si! El seu rellotge...! I en aquell moment, quan creia sentir les campanades famoses que ressonen en la boira damunt del riu... riiiiingg..! Era la campaneta del despertador malestruc que m'advertia l'acabament obligatori de la son.

No obstant, en el silenci hi havia un raig de llum blanquinosa que cridava:

Londres!
LONDRES!
LONDRES!

I a baix, al carrer, un espinguet.
THE TIMES!!

o millor, encara:

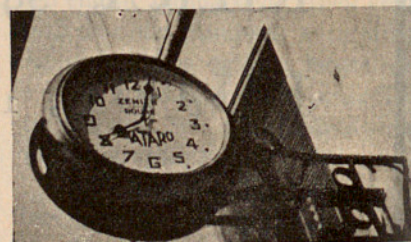
DI TAIMSSSS...!!

Era ben bé «Di Taims!» el que cridaven? Vaig treure el cap i em va semblar que una boira blava ho amagava tot i que se sentia soroll de Tàmesi. Unes veus disperses com si fossin electrons cridaven sense parar:

DI TAIMSSSS...!!

I unes lletres de tubs neon, encesos i violats, escrivien:

THE TIMES.



Capítol II

C'est une blague

Convençut de que, mentre dormia, el geni que Aladí usufectuava després de la troballa de la llàntia m'havia transportat a la capital de l'Imperi Britànic—ah, la pèrfida Albíó!—vaig córrer a cercar les quartilles per a donar-les tot seguit a Mr. MacDonald a fi de que les llegís abans d'ajornar definitivament la Conferència. Aleshores va passar una cosa espantosa. La porta de la cambra s'obrí i aparegué el propi Rossevelt. Fixeu-vos-hi bé:

ROOSEVELT
ROOSEVELT
Roosevelt

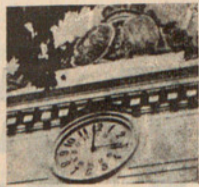
I amb una veu nasal digué:
C'EST UNE BLAGUE!

En veure'l i sentir-lo propiament en persona vaig perdre el món de vista. A la paret s'hi senyalaren unes esquerdes que imitaven el mapa dels Estats Units i gairebé a l'instant, com si fossin unes puces gegantines, varen apareixer els acreditats cow-boys re-



corrent a cavall el mapa de punta a punta. Estava perdut! No obstant, Roosevelt m'ajudà a vestir-me i quan vaig estar a punt, senyalà els papers que jo tenia preparats i cridà:

C'EST UNE BLAGUE!



Capítol III

Five o'clock

Per què aquell home tan nordamericà cridava que els meus papers eren una «blague»? Misteri! El cas fou que abans de perdre's de vista em donà una targeta que deia:

FIVE O'CLOCK

La targeta em caigué de les mans i d'un bot es posà a la finestra. Des d'allà em mirava d'una manera singular. Amb les seves paraules estranyes semblava com si volgués recordar-me que a les cinc havia de fer quelcom. Dissortadament eren les set. Vaig prendre els papers i sortir al carrer.

Aleshores el rellotge de Can Roure, era el veritable rellotge de Can Roure, i venia a trobar-me per advertir-me del temps que havia passat.

FIVE O'CLOCK!

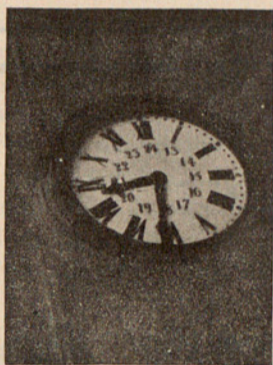
Heu's ací el ritornello tràgic. I després:

C'EST UNE BLAGUE!

Un policeman treia punta amb un ganxyet al Monument de la Plaça de la Llibertat.

Instintivament vaig apretar els papers mentre pujava Riera amunt. Quan vaig ésser a l'altura del Parlament britànic em vaig adonar que les estàtues justes i prudents que els dies de festa s'estaven a la porta de la Casa de la Ciutat baixaven i em feien senyals evidents de que volien parlar-me. A dalt de tot, un altre rellotge dislocava les seves xifres per a que tothom les pogués llegir sense torçar el cap. I les senyores estàtues, d'una revolada em prengueren els papers que duia sota el braç, pujaren a un taxi i desaparegueren en direcció a l'estació. Al darrera, el fum del motor anava dient:

C'EST UNE BLAGUE
C'EST UNE BLAGUE
C'EST UNE BLAGUE



Capítol IV

Non capisco

En passar per davant de Santa Anna vaig veure que el Monument desfullava una humil margarida i filosofava: —Em treuran? No em treuran?

Esubefegant com una locomotriu mil setcentes cinquanta tres vaig ar-

ribar a l'estació. La gorra del guardagulles saludava intrèpidament el rellotge, el qual feia l'ullet a la campana perquè el directe venia amb retard.

Vaig acostar-me a un pal del telègraf i li vaig preguntar si havia vist els meus papers. Tot seguit va rondinar amb una veu metàl·lica de filferro:

NON CAPISCO.

I se'm girà d'esquena.

Aleshores un mariner que acabava d'arribar de Madrid va donar-me els papers. Vaig sentir com si el món comencés a donar voltes. A la garita dels diaris cridaven *The Times* i *DIARI DE MATARÓ*. Un xiulet m'advertí l'arribada del tren. Quan va aturar-se en baixaren les estàtues, les quals, en veure'm, apretaren a córrer. El pal del telègraf tornà a dir

NON CAPISCO.

I Roosevelt es plantà davant meu, examinà els papers que jo havia escrit per a la Conferència Econòmica de Londres, i deprés, sentenciosament, exclamà:

SUPERAVIT!

L'eco repetí:

SUPERAVIT!

SUPERAVIT!

Superavit!

Superavit!

La màquina del tren féu un xiulet que deia:

C'EST UNE BLAGUE!

I arrencà amb una fúria que semblava talment una fletxa d'or.

Epíleg

Havien transcorregut uns mesos. Oh, el Temps que vola, com he dit abans!

Les hores que passen descalces per no fer remor—com diu Geziel.

«Time is money»—com escriu l'Oncle Sam.

Em passejava per la Unter den

Linden, quan de sobte passà un magnífic Rolls de mil cavalls com dimonis. El cotxe, després d'una frenada horrible que feia posar els cabells de punta, s'aturà. El xòfer corregué a obrir la porta i va baixar MacDonald en persona qui m'allargà uns papers que donaven la impressió d'haver estat en remull. Ah, sorpresa! Eren els meus papers! El «premier» britànic va esguardar-me amb la seva mirada brunyida i exclamà:

DÉFICIT!

Els mil cavalls de l'auto, repetiren mil vegades aquella paraula.

DÉFICIT

DÉFICIT

Déficit

Déficit

Després el cotxe, MacDonald i els mil cavalls desaparagueren en la boira.

El Monument de la Plaça de la Llibertat cantava «La Internacional».

Un avió llançava uns paperets de colors que deien: «Programa de la Festa Major». Vaig collir-ne un i, oh, dolor! estava en blanc.

El Temps (*The Times*) cridava amb veu de gramola:

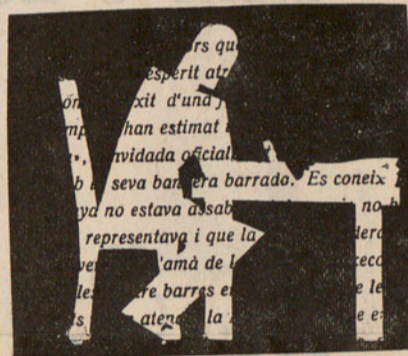
—M'heu ben perdut!

Els rellotges tocaven acompassats tres quarts de quinze.

NEVILLE CHAMBERLAIN

Per la transcripció:

JÀUME ROGER



LA VIENESA

elabora els seus acreditats PANETS DE VIENA amb maquinària automàtica, la més moderna i per això pot servir amb rapidesa i perfecció numerosos encàrrecs per importants que siguin.

Servei a domicili

TELÈFON 298

Palma, 21 i 23

Mataró

CONSTRUCCIONS GENERALS EN FUSTA

Fustes d'Obres

Cobertes - Encabellades

E. MACH

DECORACIÓ

Projectes i Pressupostos

Tallers i Despatx: Lepant, 23 - 27

Mataró

NUVIS LA MILLOR FOTOGRAFIA

ESTAPÉ

CONSULTEU PREUS
ES RESERVA HORA

Riera, 20 ~ **Mataró**

Tints i acabats del Gènere de Punt

J. a. Clavell i Duran



Telèfon 24
Sant Joan de Vilassar

MOBLES CLARIANA



Detall de l'Estand de la Fira Comercial

Tallers i Exposició:
Rambla Mendizábal, 34 (Riera)

Magatzem: Carrer Nou, 17

Concepció Boter, és una pintora força interessant. Per l'originalitat de la seva producció pictòrica, que acusa sempre un segell de pròpia personalitat. Divulgar el nom i l'obra d'aquesta pintora en una publicació matoronina, esdevé agradable, per tractar-se d'una conciudadana potser poc coneguda i apreciada a casa nostra, més quan la seva producció és assíduament coneguda del públic i crítica de Barcelona i Madrid.

Concepció Boter és en relació amb la pintura el que podríem anomenar una pintura nata: per temperament, per intuïció i per estudi. Ella ha après que l'art és lluita i que els horitzons són il·limitats. Amb un bagatge de principis sans, de normes clares, i de qualitats imprescindibles, pinta ja des de bon principi per un camí ferm, segur, prometedor de fites interessants.

Parlant de la seva pintura en aquesta mateixa publicació, ara fa uns dos anys, vàrem escriure unes paraules, que davant les pintures suara exposades a Barcelona, han tornat a recobrar actualitat. Dèiem:

«En la pintura de «Chita» Boter no hi trobareu ni depressions ni defallències. Una intenció plàstica, recta i

Les pintures de Concepció Boter



Auto-retrat

siguin els resultats que siguin, serà sempre interessant.

Bona pintura aquesta que sap trobar la veritable realitat interior de les coses. Ferma voluntat, disciplina intuïtiva en l'emoció i l'inauguració la d'aquesta pintora que, per damunt de l'aspecte anecdòtic, sap rompre les boires de la visió òptica vulgar, per entrar en la possessió del món físic i orgànic, on les artèries vivifiquen els cossos, on el goig i el dolor són les antítesis equivocades del viure, món on els cossos neixen, viuen i moren, sempre amb l'expressió d'una ànima i formes pròpies, en el món de la veritable i alhora espiritual realitat.

Es per aquesta empremta vital, que l'espectacle de la naturalesa—tema preferit d'una pintura de sentit tan realista com aquesta—té sempre en les seves teles la puixança d'un abrandament biològic.

Totes aquestes suggerències les hem tornat a reviuire al contemplar les pintures que fins fa poc ha tingut

exposades a La Pinacoteca de la capital. Totes les teles exposades—gairebé tot paisatge—conserven un nivell de resultat pictòric que sap donar a cada tela el valor d'una pintura exigent i selecta. Malgrat això, ens plau remarcar les teles Font d'En Lluï, El Codolà-Tossa, Marina, Catà de la Vall Llanerres, La llagosta, i pel seu magnífic resultat de vertebració i estructura de colorit la titulada «Riera».

Es una nova modalitat de tema, veiem en aquesta exposició la tela que amb el títol «Estudi» ofereix dintre la producció que podríem anomenar normal, (sense pretenir fer classificacions, que defugim). Dues figures, que junt amb la tela Cap de Verge, per la seva factura, podríem potser emparantar amb la vena dels seus dibuixos poc coneguts, tela executada en un ascetisme de color, en que la pinzellada és incisa, frapant. Tela suggeridora d'un expressionisme intens de profunditat anímica que mostra la gama de sensibilitat que posseeix el fort temperament pictòric de Concepció Boter.

JOSEP MACH I PLA

Juliol, 1933.



Pintures presentades a la darrera exposició celebrada a La Pinacoteca de Barcelona



ROCALLA

EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIONS

Tubs : Planxes acanalades : Dipòsits : Canalons
 Revoltons: Dipòsits per a Waters: Plaques de 40x40 cm.

ROCALLA, S. A. BARCELONA

Rambla Estudis, 14 i Canuda, 2 - Telèfon 20768

Representant a Mataró:

AGUSTI COLL

Fermí Galan, núm. 600

"La Cartuja de Sevilla" ANNA BLAY

La casa on trobareu objectes
de més bon gust i econòmics

Riera, 52

MATARO

Telèfon 367

NOVETATS I CONFECCIONS - Especialitat en les Camises a mida

A. Ros de Ferrer

ANTIGA CASA PINEDA

Barcelona, 16

MATARÓ

VICENÇ ROS

FUSTER

Hospital, 18

MATARÓ

Banco Urquijo Catalán

Domicili: Pelai, 42 - Barcelona - Apartat Correus 845 - Tel. 16460

Direccions Telogràfica i Telefònica: CATURQUIJO

CAPITAL: 25.000.000

Magatzems a la Barceloneta - Barcelona

Agències i Delegacions a Banyoles, La Bisbal, Calella, Girona, Manresa, Mataró, Palamós, Reus, Sant Feliu de Guíxols, Sitges, Torelló, Vic i Vilanova i Geltrú.

Corresponsal del "Banco de España," a Arenys de Mar, Banyoles, La Bisbal, Mataró i Vilanova i Geltrú

ENTITATS QUE COMPOSEN EL GRUP "URQUIJO,"

Denominació	Casa Central	Capital
«Banco Urquijo»	Madrid	Pesetes 100.000.000
«Banco Urquijo Catalán»	Barcelona	> 25.000.000
«Banco Urquijo Bascongado»	Bilbao	> 20.000.000
«Banco Urquijo de Guipúzcoa»	San Sebastián	> 20.000.000
«Banco del Oeste de España»	Salamanca	> 10.000.000
«Banco Minero Industrial de Asturias»	Gijón	> 10.000.000
«Banco Mercantil de Tarragona»	Tarragona	> 3.000.000
«Banco Urquijo de Guipúzcoa - Biarritz»	Biarritz (França)	Francs 1.000.000

Les quals tenen establertes bon nombre de Sucursals i Agències a diverses localitats espanyoles-Corresponsals directes a totes les places d'Espanya i a les més importants del món

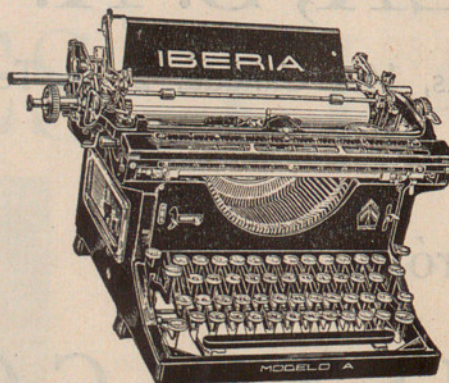
Agència de Mataró: Carrer de Francesc Macià, 6 - Apartat 5 - Telèfon 8 i 305

Igual que les restants Dependències del Banc, aquesta Agència realitza tota mena d'operacions de Banca i Borsa descompte de cupons, obertura de crèdits, etc., etc.

Hores d'oficina: De 9 a 13 i de 15 a 17 hores - Dissabtes de 9 a 13
Horari d'estiu: de 9 a 1

MÀQUINES

Mobles per a oficines : Màquines de calcular
Multicopistes a base de tipus : Multicopistes a
base de paper de cera : Peces de recanvi per
a totes les marques de màquines d'escriure
: : Cintes : Paper Carbó : :
Màquines de totes marques, reconstruïdes i
d'ocasió : : Venda a terminis



D'ESCRIURE

Reparacions amb utilatge modern apropiat per
: : aquesta mena de treball : :
Mataró i Comarca - Servei de neteja i con-
: servació, visita mensual, trimestral, etc. :
Neteges a fons, anuals, amb ablaniment del
cilindre GRATUITES per a les màquines
: : d'escriure dels senyors abonats : :

GENAR PARULL I RENTER

Argüelles, 34

MATARÓ

Telèfon 362

D'una cançó popular

La cançó que ens ocupa no és la primera vegada que cau en mans de un Folklorista. Pellicer, ja en publicava un tros a «Iluro». Sara Llorens de Serra també en recull un fragment en el «Cançoner de Pineda». Puig i Mans va parlar-ne l'any 1927, pel Novembre, des de la «Publicitat»... i de segur, que encara deu haver tret el nas, en altres publicacions.

El mèrit artístic d'«Els pobles de la Costa», no és molt rellevant: una lletra força vulgar i sense música pròpia, la nostra versió *usa* de la de «Magí Ferrer». No la podem atribuir anterior a la segona meitat del segle divuit.

La còpia que transcrivim, però, té l'interés d'ésser la més completa, i d'ésser-hi afegides unes aclaracions, per part de la dona qui la canta, de gran transcendència folklòrica.

Ha estat recollida per Joan Tomàs, Mestre de l'Orfeó Català, i Esteve Albert, col·laborador del DIARI, en les recerques que duen a cap per la nostra comarca. I, la publiquem tal com ho serà en l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, per què sigui mostra, a la vegada, del mètode moderníssim que segueix l'entitat cabdal del nostre moviment folklòric.

Carme Vilar i Mir és filla de Vilassar, te cinquanta set anys i canta amb molta veu i afinació. Aquesta cançó l'havia après, a Vilassar, del seu avi: que segons diu, havia nascut l'any vuitcents i havia fet la Guerra del Francès. Tota la seva família era marinera i els seus fills encara, viuen del Per això, mentre preniem nota de les seves cançons han arribat «d'en mar» amb un violat present de jurioles o donzelles.

**

A Altafulla són valents
foc a la Torra Dembarra
a Vilanova boters
a Sitges en són gitanos
al Castelldefels són grocs
i a Barcelona són dames
a Besòs són passacolls
Badalona pany de tàpia
a Montgat són calciners
venen la calç a fornades
a Alella són cargolers
quan els cargols treuen banya
a Masnou són trapacers
i a Tiana males cares
a Premià gafarrons
i a Vilassar són penja-ases
a Cabrils en són gentils
i a Cabrera vint i un ase
a Argentona moliners
que el treballar no els agrada
a Mataró cap-de-bous
les senyores són bizarres
a Llavanes nansers
Caldes se'n porta la palma
a Arenys en són vaixellers
dels que van a l'altra banda
a Canet són figaters
i a sant Pol són gent de manta
a Calella són cadells



CARME VILAR
la dona qui ens cantà la cançó, davant
el portal de casa seva, en el barri
del Callao.

i a Pineda tot són nyarros
a Malgrat són peix fregit
jurioles a la brasa
a Blanes són flassaders
paguen els dots amb flassades
a Lloret són caganers
que se caguen a sa platja
a Tossa són bastinals
que donen bastina als frares
a sant Feliu són tapers
i a Palamós els embarquen
a l'Escala n'és bon port
pel vent de la tramuntana
i a Roses són gent de rei
que tiren bombes enlaire.

**

En demanar-li el sentit de la cançó ens ha dit:

A Vilanova, llavors, tothom feia bótes perquè trametien molt de vi a Amèrica.

A Sitges, la gent regatejava, entabanava i s'embolicava molt en els negocis, es dir, feia el gitano.

A Castelldefels hi havien molts aiguamolls i els seus habitants tenien les febres palúdiques, per això, estaven grocs.

A Besòs son passacolls, perquè quan el riu anava ample, arremangant-se passaven a coll-i-be els que volien anar d'una banda a l'altra.

A Badalona les cases eren de parets de tàpia (d'argila).

A Montgat contractaven i venien la calç a fornades: la fornada venia a ésser l'unitat de contracte.

A Vilassar tenen un lletsó dalt del campanar i per aprofitar-lo varen hissar una corriola i hi enfilaren un ase: l'ase va morir escanyat abans de tastar el lletsó.

A Cabrils la gent era molt poc cristiana.

A Cabrera feren una romeria a Montserrat: eren vint de colla i un ase els portava el fato. Varen trobar-se amb uns altres i al preguntar-se quants eren, els de Cabrera varen respondre—Vint i un ase.

A Argentona abans la riera baixava ampla i triomfal i tot eren molins.

A Mataró en rebre un rei sota el portal de Barcelona guarnit de banyes de bou, l'alcalde presumia—Tot això ha sortit del nostre cap!

I les senyores? (Comentari nostre)
Hi ha aquesta corranda:

A la cara porta el sol
aquella mataronina;

A la cara porta el sol
i al front l'estrella del dia.

A Llavanes els mariners són nansers, però, a Caldes, millors.

A Arenys es construïren els primers vaixells catalans que varen anar a Amèrica.

A Sant Pol, l'aire els baixa molt fresc per les afraus que davallen del Montnegre; per això, els santpolencs no deixen la manta.

A Calella, cadells i a Pineda nyarros o sigui antagonistes en les guerres civils del segle XVII.

Facetes

Cada segle és un vaixell

Cada segle és vaixell que es llença a mar: El segle vint és un vaixell—el vapor inventat—que marxa a una velocitat vertiginosa: Una admiració folla ens ha abocat a l'hèlix i havem negligit el timó, i jo tinc por que el nostré vaixell es perdi.

L'edat dels intel·lectuals

Indiscutiblement, vivim en el temps dels grans tècnics i genis. Però, en el triomf de la tècnica i la genialitat, se'ns han extraviat els homes de sentit comú, de seny—si voleu—.

El nostre temps es simbolitza en aquell acudit tan esverçat: en el savi que va a la bústia i hi deixa el paraigua en lloc de la lletra.

Jo crec que, encara, es preferible el sentit comú a les altes elucubracions dels intel·lectuals.

K. Chesterton

Chesterton és acollit en tots els pobles, com un gran filòsof, com un pensador profund.

Per mi, Chesterton és un home de sentit comú, en un món que no el tenia.

Si de Chesterton, n'hi separéssim l'humorisme anglès i la pruija de les paradoxes, en restaria un pagès de la nostra muntanya.

Per això, estimo Chesterton; perquè, en un bastó, en un paraigua o en una sabata esbotzada, troba raó i argument per esfondrar la teoria més altiva.

Dos anglesos

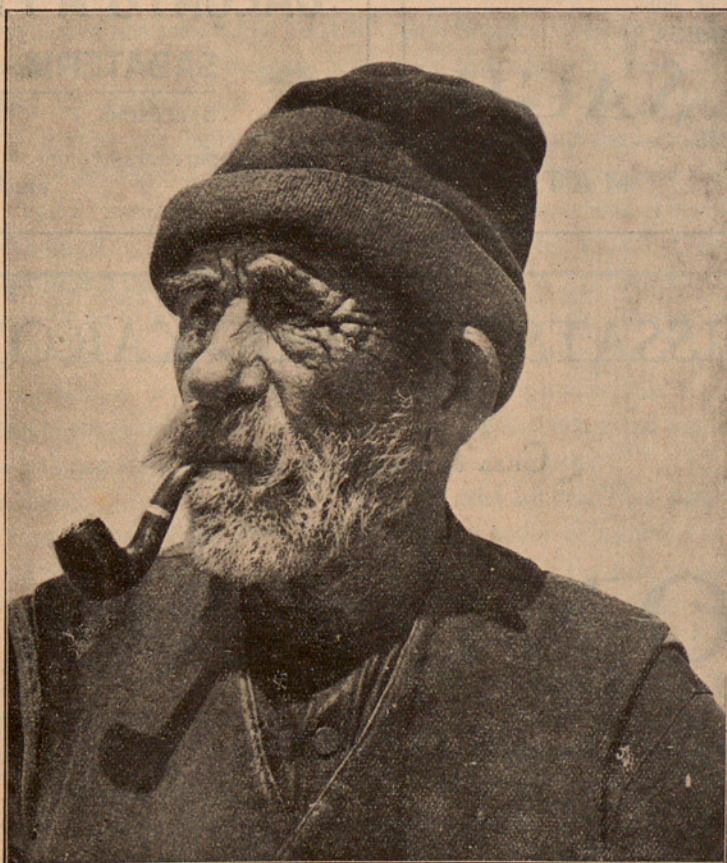
Bernard Shaw i K. Chesterton, dos anglesos, dos homes grans, dos prototipus. D'ambdós s'els escapa un somriure empíric quan miren el nostre món... que mirat de dalt ha de fer riure per força.

Però, de Shaw brolla un menyspreu, que fa que en els seus setanta anys balli un tango a la platja i digui als estudiants de Sangai que siguin comunistes als vint anys per por de que s'aburgessessin abans dels quaranta.

I, de Chesterton en brolla un ample paternalisme que fa que en «Alló que no està bé» ens ridiculitzi tantes coses que creiem excelses.

Veus ací l'antagonisme dels dos anglesos.

ESTEVE ALBERT



L'AVI FERM

Fotografia de Joaquim Boter presentada a la I Exposició fotogràfica de la Societat Iris celebrada amb motiu de la Fira.

A Malgrat viuen de peix fregit. Pel juliol, quan arriben les jurioles o senyoretetes, les couen a la brasa.

A Lloret fins ben recentment no hi havien comunes a les cases.

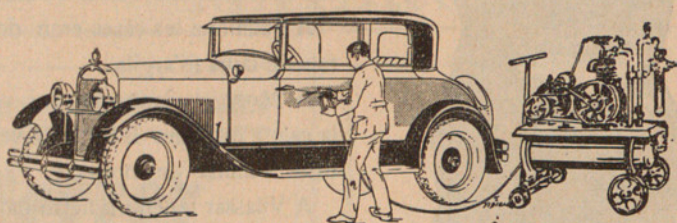
A Tossa els mariners anaven als bastinals (llocs d'escripta) i en donaven als frares.

Per Palamós s'exportaven els taps de St. Feliu—ciutat industrial surotapera—.

Roses (comentari nostre) durant els segles XVII i XVIII, fou sovint assetjada i presa pels francesos; la gent del castell, però, fidel al rei, en llur defensa no escatimava bombes.

Taller de Pintura ♦ Vicenç Escoda

ÚNIC I EXCLUSIU
EN
AQUESTA CIUTAT



ESPECIALITAT EN LA
PINTURA NITROCELU-
LOSA APLICADA AMB
PISTOLET SISTEMA-
AMERICÀ

Avinguda de la República (Ronda). 47 **MATARÓ** Domicili particular: St. Francisco de P. 3

XAMPANYS NOYET

CAVES VALLGORGUINA : BARCELONA

Viajant per Catalunya:

PERE FORT CUBA, 60 **MATARÓ**

VIAENLLÀ ♦ VIATGES I EXCURSIONS FOMENT DEL TURISME

Organització d'excursions col·lectives i particulars, viatges de nuvis i de tot quant estigui relacionat amb el Turisme

Setmana de Vacances del 22 de juliol al 1 d'agost
Dues extraordinàries excursions: 4 dies a Mallorca, visitant-se tota la Illa daurada i 5 dies a la Vall d'Aran, Pirineu francès i Andorra

Per detalls: ANTONI MACIÀ - Argüelles, 22 - Mataró

“La Parisièn”

de

Josep Filbà

Tenim sempre el més nou que la moda imposa

Riera, 49

Mataró

F. Anglada Solà

Caixes d'emalatge de totes classes de fusta
Especialitat en les alambrades pròpies per
a l'exportació

MATARÓ

Muralla del Tigre, 12

Telèfon 278

MERCERIA : PAQUETERIA : QUINCALLA : PERFUMERIA : JOGUINES
CONFECCIONS : GÈNERES DE PUNT
ANTIGA “CASA MANRESÀ,,

JOSEP MAÑACH

— Fundada a l'any 1858 —

Sant Cristòfor, 21

MATARÓ

CALÇATS A PREUS DE FABRICA



SABATERIA CASTELLSAGUER



BARCELONA, 7

MATARÓ

Vegi els aparadors i comprovi qualitats per a convèncer-se que són preus de fàbrica.

FABRICA D'ANISSATS - LICORS - XAROPS - ORXATES

Casa fundada en 1840

ANTONI GUALBA

XAMPANYS

Detall: Santa Teresa, 30

Telèfon 64 - Mataró

La capitulació d'Eva

Un tren matiner corre vers la ciutat.

El seu insòlit terrabastall dexiondeix el paisatge: els matolls que viuen arrapats als pendissos ran de la via, són saccejats amb fúria de vendaval. Després, quan el monstre ja és lluny, s'adormen de bell nou fins que el sol, en daurar-los, els cridi...

Dintre de la serp amb rodes que llisca amb defici, viatja un cúmul de gent endropida. Hi ha una relació tan estreta entre el tarannà de cada individu i el mitjà que utilitza per a defensar-se d'una forçada i llarga reclusió, que per al que li plauen les viviseccions psicològiques, un conjunt de viatgers dintre d'un vagó, després d'una estona de conuiu-hi, són un camp experimental de vàlua inapreciable.

No ens hi entretindrem puix que ja tinc triat el grup que m'interessa.

Seuen no gaire lluny de mi i són tres: una noia i dos joves. Un dels homes és l'enamorat i això es veu de seguida per dues raons antagòniques: ell la mira embadalit i ella el fa el preferit en prodigar-los petites facècies enutjoses. L'altre company, quan ella no l'interromp, es defensa de la seva difícil posició de confident, llegint una novel·la banal. Es un amic? Es un parent d'ella? No ens hi capfiquem: avui, quan li convé, una noia viatja sola.

Ella és menuda com una figureta: bonica, els ulls molt vius dessota l'arc de les celles estilitzades i de les pàrpelles al *rimmel*; tot amb tot en certs moments sap deturar-se les nines i això els comunica una fugissera llum cruel, que coincideix amb un gest despectiu de la boca petita, de llavis primis. Mentre l'expressió del rostre roman serena, la noia dona una sensació de fragilitat que s'accentua a través de la conversa, que li és dictada per la seva mentalitat d'estornell. Però quan es produeix la conxorxa entre les nines i els llavis, endevineu que el gest despectiu li dicta la vanitat, que serva el record de molts afalacs rebuts i que de tant en tant es creu amb dret de perdonar-vos la vida. Domadora incipient però: el seu fuet, que ara esgrimeix sense treva, és una diminuta piloteta lligada a una goma; vol fescinar l'enemic amb els ulls, i, simultàniament, traeix la pròpia inexperiència i joventut en la rialla pròdiga, franca i l'exhibició d'un dentat perfecte. La seva rialla només té un to: és ingènua, en sap de riure, i això l'absol de les fuetades que pugui donar, perquè un instant després descobrirà sempre que no duien malícia...

Tornen de festa major d'una ciutat veïna: ho se positivament per brins collits de llur diàleg. Els dos companys senten la fatiga de la nit de ball i d'agitació: el qui llegeix ho fa amb lentitud; l'enamorat, de tant en tant clou els ulls. En canvi, ella, es defen-

La Mare de Déu del Carme i el Rossinyol ⁽¹⁾

Per la sublim diada—del Carme, gloriosa,
l'aurora més brillant,—la Festa més hermosa,
de bona matinada,—al deixondir-se'l sol,
a dins del bosc ombrívol—cantava un rossinyol.

—¿Un rossinyol cantaire—pel mes de juliol?
deia un pastò aixerit—de dalt de la muntanya...
Mes, prompte sent la veu—que surt de la cabanya:
—No has vist a dalt del cel—amunt, enlaire, enlaire,
un núvol d'or i grana—roncat de llums divins?
¿No sents les fonts com canten—del bosc frescal endins?

Doncs ja ho sabrás—pastor.—avui és el gran dia
de la Verge del Carme,—la Verge dolça i pia;
i, es clar, el rossinyol,
per més que cremi'l foc de juliol,
amb son joliu cantar,
també'l gran dia vol ell celebrar.—

Salut, salut, cantaire rossinyol,
que als raigs del sol ardent t'has remembrat
de venerar la Verge Santa i Pura...
avui que'l mon trontolla tan revolt
i s'aborreix l'humana criatura...
¡Quina lliçó a n'els homs que'ls hi has donat
amb el teu cant diví, santificat!

RAMON MASIFERN

(1) El rossinyol no més canta pels darrers de mars, tot l'abril, maig i juny. Si canta mes enllà, es una excepció notable. — N. de l'A.

sa per mèrits d'un nerviosisme que ades i ara li fa mirar el paisatge o bé iniciar la conversa que torna a decaure de seguida. Llavors la piloteta, el manyac instrument de tortura, és implacable. Projectat per les seves mans va al rostre del qui llegeix o bé a deixondir al qui ha gosat creure que pel fet d'estimar tenia dret al repòs. Cada vegada que això es produeix sostenen una baralla muda: ells semblen dir-li «Estigues quieta. Dorm també una mica». Ella els respon amb ulls massa esbatanats per l'esforç de mantenir-los oberts i per la guspira d'indignació que hi lluu: «No hi ha dret a oblidar-vos de mí. Vetlleu i parleu-me, si no ningú no m'admira!»

I els somriu per a fer-se perdonar, alhora que amb la piloteta torna a colpir-los ara que els veu conscients per a sentir la seva venjança. Però l'ensopiment és més fort i s'accentuen les grans llacunes d'immobilitat i de silenci.

En un d'aquests intervals en què ella ha de resignar-se a l'abandó, un sotrac insòlit posa en perill l'equilibri d'un paquet que duu a la falda. En anar per a retenir-lo, per la brusquetat del gest el paper s'obre: boles de color, un gorret bigarrat, un xiulet, un espanta-velles... Són les deixalles de la gresca pròpia dels sopars a l'americana. Però també són un tresor: cada boleta fou al bon moment una amoreta collida; el gorret, damunt del cap aixerit, un estre de

fascinació i de conquesta, el xiulet i l'espanta-velles barrejats amb l'escalforeta del xampany, armes de totes les gosadies. Ella refà el paquet amb gran cura. Es molt comprensible si considerem tots aquests estres de paper malmesos, estretament vinculats a innombrables il·lusions i a l'esclat d'unes hores de joia ja esvaïdes.. Ara fins i tot li perdono la seva crueltat. Què en saben els dos companys, que com a homes són lliures, de tota la transcendència que ella concedeix a cada moment feliç que ja ha fugit? Què en saben ells del goig de sentir-se preferida, admirada, desitjada? Gosar llegir i dormir quan a ella encara li enterboleixen el cervell tots els encisos del triomf? Tens raó, noieta! són dos egoistes execrables! Perquè van tips de llibertat, perquè es creuen dominadors, et miren a través de llur indiferència i et judiquen una libè'lula gentil per bé que en excés botzinadora.

Ha estat tan gran i tan plaent per a ella el poder evocador d'aquelles romanalles, que per una estona s'oblida de tota altra cosa, s'abstreu amb l'espectacle d'intimes fantasies, mentre per la finestreta el primer raig de sol ve a besar-li el rostre i lluita amb les clapes d'ombra que hi escampa el brançam dels pins que resten enrera. La noieta decanta el cap, aspira el pur airet matinal i clou els ulls. No dorm, no: somnia! Dintre d'uns quants anys quan obri el calaixet dels records de joventut,

les seves divagacions seran melangioses. Ara pensa en present i es creu una reina...

Arribem a terme. El petit grup es prepara: ella deixa el paquetet damunt del banc. A la falda hi té un parell de guants. Ràpid, sense que ella se n'adoni, l'enamorat li'n pren un i se l'amaga. Venjança pueril! Ella calça la seva mà diminuta; quan va per fer-ho amb l'altre, no el troba. Cerca d'ací d'allà desficiosa, amb expressió d'angoixa sincera. Ells riuen i així es traeixen. Llavors les nines i els llavis de la noia dibuixen l'expressió cruel. Però la petita Eva capitula, es fa insinuant, suplica, manyaga, molt manyaga, i venç de seguida. Riu de bon grat perquè comprova la feblesa tendre de l'enemic. Quan surten del tren, camina per l'andana entre els dos joves i la seva maneta s'arrapa com un blanc tentacle al braç del qui l'estima.

—Demà, hauriem de situar-nos del pont en amunt; allà els pins gairabé toquen l'aigua—diu ella.

No sento la resposta però cullo un bri d'altra conversa. — «Es un brètol: per segona vegada es nega a pagar-me la lletra que em té acceptada!» Passen prop meu dos homes capficats i concirosos.

Aigua, pins i lletres de canvi—penso. Mentre ens transporta amunt l'escala mecànica, udola la rirena d'un tren que parteix. Perquè també divago em sento interpretat: l'esgarip mecànic em sembla una rialla irònica, més potent que la que jo ara, també esclafiria, davant del contrast entre les il·lusions i les ambicions humanes.

Un instant encara veig de lluny el grup gentil. Però tot just els he perdut, ja recordo que, per a mi, avui és dia de feina i de molta feina...

A. ROSICH CATALAN.

15-7-933.

Aquest número de

DIARI DE MATARÓ

es ven al públic al preu de 25 cts.

Els nostres subscriptors el rebran gratuïtament.

SERRAS

SASTRE

Sta. Teresa, 52 - Mataró

Loteria de la Sort

dirigida pel seu administrador

PERE MONSERRAT

La més antiga de Mataró

GRAN ASSORTIT EN BIT-
LLETS TOTS ELS SORTEIGS



Plaça Constitució-Estano de la Plaça-Mataró

Abans de comprar, visiteu LA CASA

F. Fàbregas

Successora de l'antiga Casa Recoder

FUNDADA EN 1774

on hi trobareu els articles de

Joieria - Argenteria - Relotgeria i Optica

a preus limitats

Safates plata de llei des de 39 ptes.

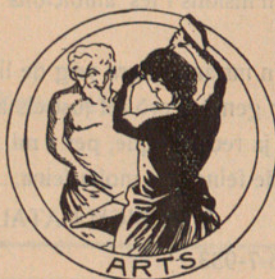
Cobert plata de llei treballat des de 19 ptes.

i demés objectes per a regal

Gran assortit en objectes de cristall i plata
: rebuts directament de Txecoslovàquia :

Enric Granados, 45

MATARÓ



FERROS

DECORATIUS

i construccions per a obres

Antoni March

Fermí Galan, 301 MATARÓ

JOSEP CASTANY

Reparacions d'aparells de Radio a preus mòdics

Representant de les immillorables marques

Radio-Telefunken i R.C.A.-Radiola

Venda al comptat i a terminis des de 2'50 pessetes setmanals

Riera, 47

Mataró

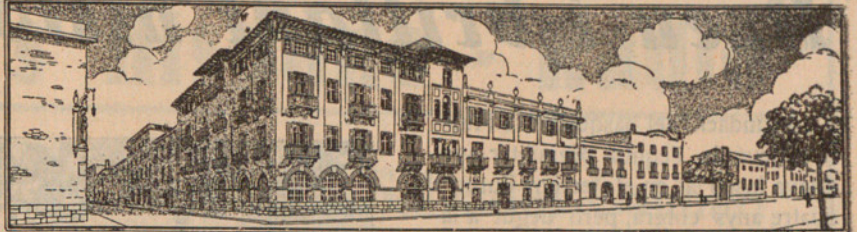
GRANJA CARALT

DOLORS REY

Riera, 14 (Davant carrer del Bisbe Mas)

LA MÉS ACREDITADA

Llet pura de vaca - Natilla - Cafè - Xocolates - Flams
Cremes - Refrescos - Yoghourts i Kefir Danone
ESPECIALITAT EN GELATS



HOTEL MONTSERRAT

St. Agustí, 1 - Tel. 128 **BLAY TRABAL** — MATARÓ —

Servei de coberts i a la carta - 75 luxoses habitacions - Cambres de bany
Servei de primer ordre - Calefacció :: Local instal·lat amb tots els aventatges
higiènics que requereix la vida moderna - Garatge i cavallerissa

BAR MONTSERRAT

Refrescos de tota mena - Licors de les millors marques - Ressoons selectes
Fermí Galán (Davant Rambla Castellar)

"Banco Central"

◆ Capital autoritzat: ptes. 200.000.000 - Idem desemborsat: 60.000.000 - Fons de reserva: 20.694.582 ◆

120 Sucursals i Agències a les principals places d'Espanya

Sucursal de Mataró: Rambla de Castellar, 36 - Telèfon 222

El "BANCO CENTRAL," realitza tota classe d'operacions bancàries, abonant interessos de conformitat amb els majors tipus autoritzats pel Consell Superior Bancari.

COMPTES CORRENTS

A la vista: Interès anual. 2'00 per 100
A tres mesos: > > 3'00 > 100
A un any: > > 4'00 > 100



Caixa d'Estalvis

El "BANCO CENTRAL," té establert el Servei d'Estalvis, admetent imposicions
1 a 25.000 pessetes a l'interès anual de 3½ per 100

Les llibretes de la Caixa d'Estalvis del "Banco Central," poden obrir-se a nom de menors d'edat i al de dos o més persones, indistintament, (esposos, germans, socis, etc.)

Les imposicions d'estalvi no exigeixin apunts, perquè les llibretes porten anotades les imposicions, els reintegres i els saldos a favor dels imponents.

AGENCIA DE TRANSPORTS

SERVEI RÀPID EN AUTO-CAMIONS

JOAN SERRA I CUADRADA
Successor d'E. Nogueras (a) Liru, i de J. Boba

Servei especial combinat amb les més importants cases de Transports Marítims i Terrestres d'Espanya i Estranger, responnent de tota classe d'averies i sostraccions

MATARÓ
Sant Antoni, 51 - Tel. 120

BARCELONA
Tantarantana, 23 - Tel. 19913



CONSTRUCCIÓ

d'embalatges i envasos, marcats i polits en fustes de poll i pi per a Xampanyes, Vins, Licors, Olis, etc., en totes les seves varietats

TELÉFON 151

Breu i brillant historial de l'Iluro B. C.

La fundació del basquetbol a l'Iluro esdevé de l'equip premilitar que estava instal·lat en el terreny ilurenc quatre anys enrera, però degut a la dissolució de l'equip premilitar es formaren altres equips com l'Iris i l'Iluro en el qual ingressaren la majoria dels jugadors de l'equip dissolt, fent-se càrrec de la direcció del mateix el que fou jugador i actualment delegat d'aquest club senyor Ledesma, qui podem dir que fou l'implantador del basquetbol dintre el si de l'entitat ilurenc i la tasca del qual ha estat sempre ben encertada.

Com tots els esports que neixen és molt difícil el seu desenrotllament per desconèixer el públic el seu valor i no prestar-li per tant el seu entusiasme. Diem això perquè quan sentíem al principi que el públic protestava alguna falta ho feia igual que si es tractés d'un partit de futbol, però actualment ja no és així, doncs avui dia el basquetbol és un esport que no va sol sinó que compta amb molts adeptes que acompanyen l'equip i saben reconèixer les faltes d'aquest joc al que presten tot el seu entusiasme i la seva ajuda moral que és imprescindible en tot esport «amateur». Una prova més de l'increment que ha pres el basquetbol és el recent acord pres per la última Assemblea celebrada per l'Iluro en la que, per unanimitat, donà la seva aprovació perquè gaudís el basquetbol d'una completa autonomia dintre del club com també apoiar materialment amb totes les seves despeses, cosa que creiem fou un bon encert.

En quant al seu «palmarés» esportiu hem de dir que quasi no és possible haver tingut més encert en el seu comés, ja que en el primer any que prengué part en el Campionat de Catalunya assolí el títol de Campió de la segona Categoria a que perteneixia, no perdent ni un sol partit i ensem ingressà a la primera categoria en batre al Martinenc per un tanteig molt crescut.



Jugadors que formen el primer i segon equips de l'Iluro Basquetbol Club, sot-campió i campió, respectivament, de Catalunya d'enguany.

A peu dret (d'esquerra a dreta): delegat senyor Mas, i Arenas, Ginesta, Cordon, Mauri, Raimí, Oltra, Bonet, i delegat senyor Ramon.

Ajupits (d'esquerra a dreta): Duch, Costa, delegat senyor Ledesma, Roldós i Canal (G.).

El seu debut a la primera categoria no fou molt falaguer, però tampoc desencertat, ja que arribà a classificar-se en el cinqué lloc. En el mateix any el segon equip ilurenc assolí el títol de sot-campió.

Referint-nos a la temporada passada, no pot haver estat més brillant, puix el primer equip ha assolit el títol de sot-campió de Catalunya, ço que li dona el dret de prendre part en el Campionat d'Espanya que se celebrarà el proper mes de setembre motiu pel qual en devem estar més que satisfets perquè és el primer equip mataroní que ens representarà en un Campionat d'Espanya, ço que és de molta significació en el terreny esportiu. No podem deixar de parlar del segon equip ilurenc que, no volent ésser menys que el primer, ha assolit brillantment el títol de Campió de Catalunya de Segons equips.

Hem de fer un petit elogi als dirigents del basquetbol ilurenc senyors Ledesma, Mas i Ramon, els quals amb la seva constància han ajudat

molt a l'increment que ha pres el basquetbol a la nostra ciutat, pel que els felicitem pel seu encert, desitjant que en endavant puguin despenyar d'igual forma els càrrecs que tenen confiats.

En finir aquesta crònica de basquetbol, hem de fer constar el nostre condol per la pèrdua del que fou en vida Jesús Canal (d. e. p.), valor que en el basquetbol era molt apreciat.

Copes guanyades per la Secció de Basquetbol

Copa Ajuntament 1931; Copa Ajuntament 1932; Copa Vuitè Regiment; Copa «Anís Ciervo»; Copa Campionat 1931; Copa del senyor Bilbeny; Copa «Calandria» i Copa Danis.

Partits jugats de Campionat d'ençà de la seva fundació

	Primer equip	Segon equip	Tercer equip
Guanyats	40	25	
Empatats	2	1	
Perduts	12	7	

Amistosos

Guanyats	35	26	25
Empatats	1	0	2
Perduts	15	8	10

L'encontre internacional jugat contra l'equip francès S. A. Bourse, fou guanyat pels ilurencs per 14 a 46.

Jugadors que componen els equips ilurencs

1930-31.—(Campionat de Catalunya de 2.^a Categoria): G. Canal, J. Canal, Cordon, Costa i Raimí, Bonet i Laguia.

1931-32.—(Sot-campió de Catalunya de Segons equips): Bonet Nogueras, Raimí, Duc, Junqueras, Samper i Roig.

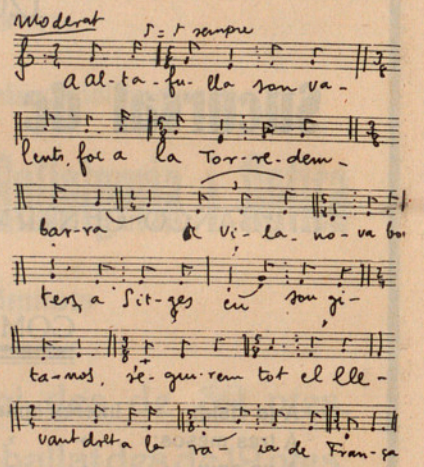
1932-33.—(Sot-campió de Catalunya): G. Canal, Ginesta, Arenas, Cordon, Raimí, Mauri, Costa i Duch.

Campió de Catalunya de Segons equips): Bonet, Oltra, Mauri, Costa, Duch i Roldós.

S. i L.

La cançó "Els pobles de la Costa,"

Incluem ací la música de la cançó popular «Els pobles de la Costa», perquè no ens havia arribat abans. Rectifiquem en el sentit de manifestar que aquesta tonada no és la mateixa de la de «Magi Ferrer», encara que s'hi assembla força.



(Vegi's l'article «D'una cançó».)

IMPREMTA MINERVA.— MATARÓ

ELECTRICITAT - LAMPISTERIA - VIDRES

F. BOQUET GURGUI

(SUCCESSOR DE PAU GURGUI)

INSTAL·LACIONS DE CALEFACCIÓ CENTRAL

Sta. Teresa, 23 MATARÓ Teléfon 17

Pressupostos Preus limitats

Personal competent

SERVEI D'AUTOS DE LUXE

Lloguer de cotxes coberts i descoberts. - Servei especial per a casaments, bateigs, excursions, etc., etc.

MARTÍ ENRÍQUEZ

SUCESSOR DE FRANCESC ESGLEAS

PUNTS DE PARADA: Davant de l'Hostal de Montserrat - Teléfon 128 - (Carrer Sant Agustí)
Rambla d'En Castellar, al costat del repartidor de Gasolina

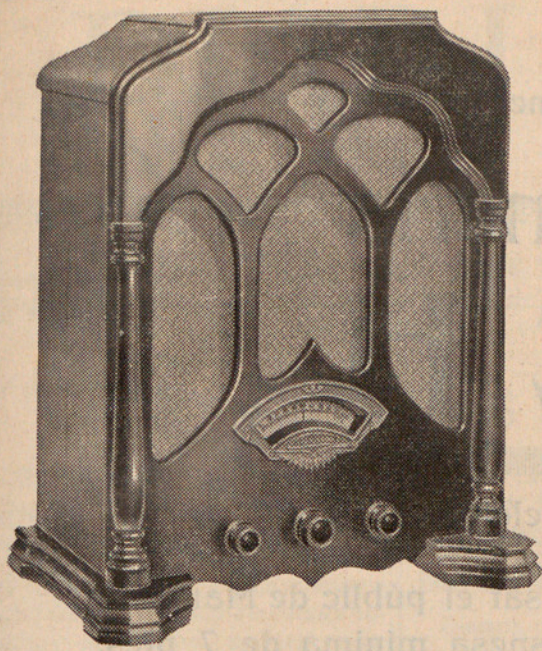
WIFREDO, 15 MATARÓ TELÈFON 302

IMPREMTA MINERVA

LLIBRERIA - OBJECTES D'ESCRITORI
MATERIAL PER ARTISTES

BARCELONA, 13 TELÈFON 255

MATARÓ



Tallers Hispano - Radio

Agent Oficial a Mataró i Comarca: Salvador Caimari

Carrer Amàlia, 28 - MATARÓ

Des de 2'50 ptes. setmanals.

De 3 a 12 làmpares.

COLONIAL
EXCELSIOR



Tallers de Construcció de Màquines per a Gèneres de Punt

ALBERT GNAUCK

Casa fundada a Espanya en 1890

MATARÓ

Màquines Circulars Automàtiques

per a la fabricació de mitges i mitjons.

Màquines Circulars Punt Anglès

per a la fabricació de punys i cames de mitges.

Màquines de Bobinar

sistema alemany des 6 a 60 pues, amb patent n.º 93847, pat. n.º 107355 i pat. n.º 107356.

Construcció de Cilindres d'Agulles

nou sistema d'entradós canviabls patent núm, 124367, plaques per a tricotoses, frontures Colton, grifes i tota classe de peces fresades,

Reparacions Especialitzades, Accessoris

agulles, platines, cadenes, topus i tota classe de peces per a la indústria del gènere de punt.

LA CASA MÉS ANTIGA DEL RAM

REPRESENTANT

de varies prlmeres cases alemanyes de maquinaria per a gèneres de punt.

“BAR ILURO,”

DE JOSEP MAESTU

Cobert i a la carta = Esmerat servei

Rambla de Castelar, 14

MATARÓ

La popular administració de Loteries n.º 2

a càrrec de

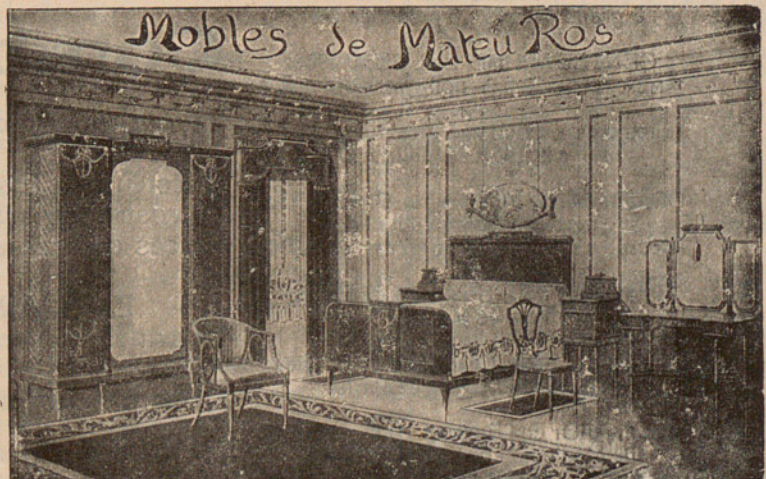
Mercè Plaja Vda. D'Ocon

té sempre un bon assortit de bitllets tots els sorteigs.

La que durant cinc anys d'estada
a Mataró s'ha vist més afavorida
: : per la sort : :

N · U · V · I · S

Mobles de Mateu Ros



Compreu els vostres mobles a la casa **MATEU ROS** a Preus de liquidació

Amb motiu de l'aniversari de l'obertura de l'Establiment

Ortopèdia i Perfumeria ENRICH

Sant Josep, 32

MATARÓ

Telèfon 247

i en agraïment a la bona acollida que l'hi ha dispensat el públic de Mataró i la seva comarca, regala a tot comprador que faci una despesa mínima de 7 ptes.

UN MAGNIFIC MIRALL DE TOCADOR

ORTOPEDIA

Especialitat en la col·locació de tota classe de Faixes, Braguers i altres aparells ortopèdics.

Gorres per al bany, Pantalons de goma, Mitges, Genolleres, Tormelleres, Mangueres per a regar, etc.

Es lloguen i venen balances pesa-bebés

PERFUMERIA

El més gran assortit de tota classe de productes de les cases Worth, Tangee, Vasconcel, Pond's, Mury, Richard Hudnut, Molyneux, Millat, Lenterich, Krank's, Intea, Institut de Beauté, Innoxa, Houbigant, Lesquendieu, Elcano, Cheramy, Coty, Carpe, Angelus, Cutex, Piver, D'Orsay, Molinard, Bourjois, Mirúrgia, Colúmbia, Dana, Parera, Risler, Tokalon, etc.

Magnífics objectes per a presents

NOTA: A totes les compradores d'un producte de bellesa del Dr. FLEMING, se'ls hi regalarà UN VAL per a un servei de MASSATGE I MANICURA completament gratuïts.



PARIS 1930:
3 grans premis - 3 medalles d'or
—
CENTENARI DE BÈLGICA 1930:
MEMBRE DEL JURAT FORA DE CONCURS
—
EXPOSICIÓ COLONIAL INTERNACIONAL
DE PARÍS 1931: Medalla d'OR
—
Oficialment aprovat per la Direcció General de Sanitat d'Itàlia.
(Decret n.º 971 del 7 de gener de 1931)
—
Proveïdor dels Hospitals de França i altres països.
—
Proveïdor de la Creu Roja de Bèlgica i de l'«Hotel Dieu» de París.
—
Medalla d'Or en l'Exposició Internacional de Medicina i Farmàcia Militars de Madrid. 1933.

Per suar científicament

Mitjançant el bany de vapor sobrevaporitzat

Aparell francès patentat en tots els països

AGENT EXCLUSIU PER A CATALUNYA:

Ortopèdia i Perfumeria ENRICH

SANT JOSEP, 32

MATARÓ

TELÈFON 247

Combat, prevé i cura

Reuma, mala circulació de la sang, bronquitis crònica, enfermetats del fetge i dels ronyons, obesidad, etc.

Si esteu gras, us farà aprimar ràpidament i higiènicament, no a costes de vostre organisme, ni per desnutrició, que us debilitaria, sinó treient l'excés de grassa inestètica i perjudicial, a l'ensem que donarà fermesa als teixits i múscles.

EL SUAR CIENTÍFICAMENT dissolt i oxida les grasses.

El seu ús no perjudica mai i està recomanat pels cèlebres Drs. Curie, Henri Dauset, L. Bourdin, etc.

Demani prospectes i es farà càrrec dels enormes avantatges que s'obté amb el seu ús.

No hauria de mancar en cap llar